
Forsvarsdepartementet

Undersøkelse av forhold knyttet til Forsvarets avhending av fartøyer

20. mars 2015

Det kongelige forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

Oslo, 20. mars 2015

Rapport – undersøkelse av forhold knyttet til Forsvarets avhending av fartøyer

Vedlagt følger PwCs rapport til Forsvarsdepartementet om gjennomførte undersøkelser.

Jeg benytter anledningen til å takke for samarbeidet.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Pål K. Lønseth".

Pål K. Lønseth

Partner
Nasjonal leder PwC Gransking

Innholdsoversikt

Innholdsoversikt.....	3
1 Oppsummering hovedfunn	5
2 Innledning	7
2.1 Bakgrunn - mandat	7
2.2 Forbehold og avgrensinger	8
2.3 Gjennomføring og metode.....	8
3 Regelverk	10
3.1 Anskaffelsesprosessen – lover og forskrifter.....	10
3.2 Avhendingsprosessen – lover og forskrifter.....	10
4 Aktører	12
4.1 Forsvarets logistikkorganisasjon, FAP og SAS.....	12
4.2 Norsk Megling & Auksjon AS.....	12
5 Kontrakter mellom NMA og Forsvaret.....	13
5.1 Innledning	13
5.2 FAP-2007-001.....	13
5.3 FAP-2010-006	14
5.4 FAP-2010-034, salg av KNM Horten	14
5.5 SAP-nr: 4600000957, Doculivenr: 2013005291	15
5.6 Kontrakt vedrørende salg av KV Titran	16
5.7 Doculivenr: 2013000113-176, salg av KNM Tyr	17
5.8 Vurderinger	17
6 Fartøy avhendet med bistand fra NMA	19
6.1 Innledning salg av fartøy	19
6.2 Oversikt over fartøy avhendet med bistand fra NMA.....	19
6.3 Vurderinger	22
7 Auksjoner	24
7.1 Stedlige auksjoner forestått av NMA	24
8 Enkeltsalg [REDACTED] SAS	27
8.2 Vurderinger	29
9 Langtidslagret kystartilleri (LLKA)	30
9.1 Særlig utvalgte leverandører	30
9.2 Vurderinger	40
10 CAS Global Ltd.....	42
10.1 Registrerte aksjonærer	42
10.2 Finansiell situasjon	44
10.3 Om transaksjonene KNM Horten og MTB fartøyene	44

10.4	Global West Vessel Specialist Limited (GWVSL).....	44
10.5	Sanksjoner og knytninger til politisk eksponerte personer.....	45
10.6	Tvistemål og negativ presse	45
	Vedlegg.....	46

1 Oppsummering hovedfunn

Kontrakter mellom NMA og Forsvaret

- Etter PwCs vurdering viser de kontrakter og anskaffelsesdokumenter som PwC har mottatt at FLO i liten grad har hatt fokus på etterlevelse av anskaffelsesregelverket ved avhending av utrangerte fartøy og annet materiell samt innkjøp av tjenester knyttet til LLKA.
 - Det foreligger kontrakter mellom FLO og NMA for stedlige auksjoner og nettauksjoner, men utover kontrakten inngått i 2007 er de øvrige og etterfølgende kontraktene inngått i strid med anskaffelsesregelverket.
 - Det foreligger ikke kontrakter mellom FLO og NMA som regulerer salg av utrangerte fartøy med unntak av ad hoc-kontrakter for fartøyene KNM Horten og KV Titran. Disse kontraktene har ikke vært konkurranseutsatt.
 - Meglerbistand for KNM Tyr har vært konkurranseutsatt, men det foreligger ingen signert kontrakt mellom partene utover aksept av tilbud.

Salg av fartøy

- PwC mener saksbehandlingen og prosessen knyttet til avhending av utrangerte fartøy ikke kan sies å ha hatt en forsvarlig organisering og innretning i tråd med kravene til god forvaltningsskikk. I alle fartøytransaksjonene som NMA har bistått med er det mangler knyttet til anskaffelse, meglerkontrakt, kjøpekontrakt som ikke er signert og/eller sporbarhet knyttet til betalingsstrømmer.
- PwC stiller seg undrende til den prosessen som ble gjennomført av [REDACTED] SAS og NMA knyttet til avhendingen av KV Titran. Det foreligger ingen kjøpekontrakt mellom FLO og NMA, ingen dokumenter som regulerer Forsvarets ansvar, om skipet selges "as is – where is", overlevering etc. Det foreligger heller ingen dokumenter som viser den juridiske og formelle overdragelsen av eiendomsretten og de forpliktelser kjøp/salg av utrangert materiell medfører.
- Etter PwCs vurdering synes det også som om kontrakt II knyttet til KNM Horten i utforming var tilnærmet lik KV Titran-kontrakten på enkelte sentrale punkter. Særlig vesentlig i denne sammenheng er kontraktens bestemmelser om at oppgjør skulle innbetales i sin helhet til særskilt opprettet klientkonto hos megler på en slik måte at FLO ikke får kunnskap om hva kjøper de facto har betalt for fartøyet utover det NMA velger å opplyse om.
- PwC mener det er grunn til å stille spørsmål ved at det for fem av salgene der oppgjørene har gått via NMA, ikke foreligger underskrevet kontrakt. PwC finner det er kritikkverdig av Forsvaret ikke å sikre at det ved ethvert salg foreligger kontrakt underskrevet av kjøper og Forsvaret der salgspris klart fremgår.

Direktesalg av innkjøpte objekter

- PwC konstaterer at [REDACTED] SAS har gjennomført salg av typiske auksjonsobjekter direkte til bedrifts- og privatkunder til tross for foreliggende avtale med NMA om gjennomføring av auksjoner. PwC stiller spørsmål ved at det ikke er funnet dokumentasjon som kan belyse hvorfor [REDACTED] SAS kjøpte ATVer, til hvilket formål de skulle benyttes, hvorfor de etter kun halvannet år skulle selges, hvorfor salgene ble utført av [REDACTED] SAS utenom auksjon og hvordan selve salgsprosessen hva gjelder utvelgelsen av kunder og pris ble utført.

Innkjøp knyttet til avvikling av stasjonære kystartillerifort

- Etter PwCs vurdering viser den anskaffelsesdokumentasjon som PwC har mottatt, at FLO i svært liten grad har hatt fokus på etterlevelse av anskaffelsesregelverket i forbindelse med innkjøp av varer og tjenester knyttet til avvikling av langtidslagrede stasjonære kystartillerifort.
- Etter PwCs vurdering har FLO i liten grad hatt fokus på styring, kontroll og oppfølging av leverandører ved avvikling av langtidslagring av stasjonære kystartillerifort. Det er i liten grad gjort reell fakturakontroll. Det foreligger således en risiko for at FLO har blitt belastet med kostnader som ikke vedrører avviklingsprosjektene.
 - Fakturagiennomgangen har avdekket en rekke fakturaer som inneholder innkjøp av båtutstyr, verktøy, hjertestartere, kontorrekvisita, fryseskap, plasma-tv, senger mv., og PwC stiller spørsmål ved i hvilken grad dette er prosjektrelaterte kostnader.
 - PwC stiller spørsmål ved om innleverte timelister fra VBS reflekterer faktisk arbeidede timer. De vedlagte timelistene for åtte personer i åtte måneder er påfallende like og med få eller ingen variasjon mellom personene som har utført arbeidet, noe som er svært lite sannsynlig hensyntatt lengden på oppdraget, sykdom og andre naturlige former for fravær.
 - PwC har identifisert flere avvik ved kontrollregning av antall timer i timelistene. Blant annet samsvarer ikke timene i timelisten for enkelte fakturaer med det som er oppsummert som antall timer i fakturaspesifikasjonen. Denne summeringsfeilen går både i favør og ufavør av Forsvaret.

CAS Global Ltd

- CAS Global Ltd sin registrerte adresse er postboksadresse for et hundretalls andre selskaper
- Selskapets besøksadresse er en privateid fritidseiendom hvor det også er registrert en rekke andre selskaper tilknyttet [REDACTED] familien.
- En av selskapets aksjonærer, [REDACTED] synes å være samme person som en profilert nigeriansk advokat med samme navn og med tilsynelatende tette bånd til nigerianske myndigheter.
- Selskapets finansielle stilling fremstår som meget svak, med laveste score på kredittvurderingen til det britiske selskapsregisteret og med negativ egenkapital for 2012 og 2013.
- E-postkorrespondanse vedlagt bankgaranti viser at var det nigerianske selskapet Global West Vessel Specialist Limited som skaffet til veie kapital for kjøpet av KNM Horten og at [REDACTED] SAS var kjent med dette. E-postkorrespondanse viser også at det var en klient («client») av CAS Global som skulle overføre pengene for kjøpet av MTBène og at [REDACTED] SAS og [REDACTED] var kjent med dette.
- Presseuttalelser fra NIMASA fremholder at det var NIMASA som stod bak kjøpet av MTBène i samarbeid med Global West Vessel Specialist Limited, og at fartøyene i dag tilhører NIMASA.

2 Innledning

2.1 Bakgrunn - mandat

I forbindelse med Forsvarets salg av marinefartøyer ønsket Forsvarsdepartementet å undersøke utvalgte forhold nærmere. Undersøkelsen skulle særlig klarlegge tredjeparters rolle i og befatning med Forsvarets avhending av fartøyer samt undersøke forhold knyttet til enkelte av Forsvarets salg. Ved behov, og etter nærmere avklaring, ville det også kunne være aktuelt for undersøkelsen å kartlegge øvrige relevante forhold knyttet til ovennevnte.

Etter forutgående konkurranse ble PwC den 7. januar 2015 tildelt oppdraget.

Den 20. januar 2015 ble det kjent at ØKOKRIM hadde iverksatt etterforskning av forhold som omfattes eller har relevans for PwCs oppdrag og at en person var siktet i saken.

Etter henvendelse fra PwC til [REDACTED] i FLO Forsyning SAS med anmodning om intervju, meddelte advokat Anders Brosveet den 26. januar 2015 på vegne av vedkommende at [REDACTED] vil avvente intervju til ØKOKRIM er ferdig med sin etterforskning¹.

Etter henvendelse fra PwC til NMAs [REDACTED] med anmodning om møte i anledning PwCs oppdrag, meddelte advokat Christian Bendiksen den 6. februar 2015 på vegne av NMA at [REDACTED] og [REDACTED] i NMA har avgitt vitneforklaringer til ØKOKRIM og at PwCs anmodning ikke ville bli etterkommet så lenge ØKOKRIMs etterforskning pågår².

Den 29. januar 2015 ble PwC oppringt av Norges ambassadør til Nigeria, Rolf Ree, som kunne opplyse at han samme dag hadde hatt en samtale med [REDACTED] i OMAK Maritime. [REDACTED] skulle ifølge ambassadør Ree være interessert i å gi alle opplysninger OMAK måtte ha av betydning for PwCs undersøkelser. Ree fulgte opp samtalen med [REDACTED] ved epost samme dag³. [REDACTED] ble gitt kontaktinformasjon til PwCs ansvarlige partner på saken.

Verken [REDACTED] eller andre i OMAK har imidlertid tatt kontakt med PwC. [REDACTED] har heller ikke besvart oppringing på de to telefonnummer som PwC har fått oppgitt fra ambassadør Ree.

PwC har også sendt epost til OMAKs epostadresse den 16. januar, der det spørres om OMAK er villig til å fremkomme med informasjon vedrørende fartøyet KV Titran⁴. Eposten er ikke besvart.

Etter nærmere dialog med Forsvarsdepartementet i lys av endrede forutsetninger for oppdraget, ble man enige om følgende reviderte beskrivelse av PwCs oppdrag:

- *Fullstendig oversikt over NMAs mellomværende med Forsvaret*
 - *Kontrakter om hva, hvor mye, hvem inngått med, når, innledende vurdering av kontrakten herunder om brudd på reglene om offentlige anskaffelser*
 - *Lage en fullstendig oversikt over alle fartøyer NMA enten har kjøpt fra Forsvaret eller bistått Forsvaret med å selge.*

¹ E-post av 26. januar 2015 fra Advokatfirmaet Elden vedr. PwCs anmodning om intervju med [REDACTED] SAS

² E-post av 6. februar 2015 fra Brækhus Dege Advokatfirma vedr. PwCs anmodning om møte med NMA

³ E-post av 29. januar 2015 fra ambassadør Ree til [REDACTED] OMAK

⁴ E-post av 16. januar 2015 fra PwC til OMAK

- En fullstendig gjennomgang av [redacted] SAS' salg/de kontrakter [redacted] har inngått, med siktemål å se etter eventuelle misligheter og grove saksbehandlingsfeil.
- Kontakt med OMAK. Vil kunne utfylle allerede kjent informasjon og kaste lys over Titransalget.
- Kartlegge og beskrive reelle eiere og aksjonærer i CAS Global.

2.2 Forbehold og avgrensinger

Informasjonstilfang og utfordringer

Både FD og FLO har så langt PwC har kunnet se stilt til rådighet og gitt den informasjon som disse besitter. Det er imidlertid på det rene at Forsvarets dokumentasjon på salgsprosessene er mangelfull og at sentrale saksdokumenter ikke er forsvarlig arkivert og sikret. Dette medfører utfordringer knyttet til å få et helhetlig bilde av det faktiske hendelsesforløpet, og svekker muligheten for at undersøkelsen tydelig kan konkludere på eventuelle misligheter. Det har også medført at undersøkelsen har tatt lengre tid enn først forutsatt.

Rettigheter og ansvar

FD har rett til å benytte informasjonen i denne rapporten i sin virksomhet, i samsvar med vilkårene som er avtalt for oppdraget. PwC påtar seg ikke noe ansvar for tap som er lidt av FD eller andre som følge av at vår rapport er distribuert, gjengitt eller på annen måte benyttet i strid med vilkårene eller mandatet.

2.3 Gjennomføring og metode

Arbeidet er utført av PwC Gransking.

Rettslige vurderinger er gjort av Advokatfirmaet PwC med advokat Pål K. Lønseth som ansvarlig partner.

2.3.1 Dokumentasjonsgjennomgang

PwC har gjennomgått dokumentasjon innhentet fra FD og FLO.

2.3.2 Regnskapsundersøkelser

PwC har innhentet regnskapsinformasjon knyttet til salg av alle fartøy der NMA har hatt en rolle i salget. Hovedbokføringer og fakturaer er sammenholdt med innbetalingsbilag og kontrakt. I tillegg er kunde- og leverandørreskontro til Norsk Megling & Auksjon AS innhentet og gjennomgått.

Videre har PwC gjennomgått regnskapsinformasjon knyttet til LLKA i perioden 2010 til 2014. På grunnlag av en innledende risiko- og vesentlighetsvurdering av faktorer som innkjøpenes størrelse, hvor virksomhetene er lokalisert, hvor stor andel av selskapenes omsetning som kan henføres til LLKA, antall transaksjoner mv, ble PwCs kontrollhandlinger gjennomført i tre nivåer, der funn på foregående nivå avgjorde eventuelle videre undersøkelser:

- Nivå 1; overordnet vurdering av anskaffelsen opp mot regelverket; foreligger anbudsdokumentasjon og ser det ut som om konkurransen er gjennomført i tråd med LOA/FOA. Utvalg: alle leverandører med totalleveranse over 500 000 kroner

- Nivå 2; anskaffelseskontroll; nærmere kontroll av anbudsprosessen, vurdering av tildeling og utvalgsriterier
- Nivå 3; transaksjonskontroll/fakturakontroll

I tillegg er det innhentet regnskapsutdrag og dokumentasjon i tilknytning til salg registrert på kostnadssted LLKA, samt for leverandører som er blitt valgt ut for transaksjonskontroll.

FD har ikke meddelt innvendinger til denne tilnærmingen.

2.3.3 Vurderinger

Det er i tråd med mandatet gjort vurderinger knyttet til forhold beskrevet i rapportens faktumdel.

Grunnet omstendigheter beskrevet under pkt. 2.2, tar vi forbehold om at enkelte vurderinger bygger på faktumbeskrivelser som ikke nødvendigvis er fullstendig belyst eller verifisert.

3 Regelverk

3.1 Anskaffelsesprosessen – lover og forskrifter

For anskaffelser i Forsvaret med relevans for saken gjelder:

- Lov om offentlige anskaffelser av 16. juni 1999 nr. 69 (LOA)
- Forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006 nr. 402 (FOA)
- Anskaffelsesregelverk for forsvarssektoren av 13. mars 2008 nr. 317 (ARF) (opphevet 01.01.14)

Ved eventuell motstrid mellom regelsettene, følger det av ARF § 1-4 nr. 6 at LOA og FOA har forrang. ARF er således supplerende til det generelle regelverket for offentlige anskaffelser. Det skal for øvrig bemerkes at revidert versjon av ARF ble innført med virkning fra 1. januar 2014. Derfor får ARF fra 2008 også betydning i denne saken.

Av FOA § 3-2 følger det at *"oppdragsgiver skal føre protokoll for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner ekskl. mva"*. Protokollkravet fremkommer også av ARF punkt 25.4 bokstav c.

3.2 Avhendingsprosessen – lover og forskrifter

3.2.1 Regelverk som gjelder alle fartøy- og materiellsalg

Avhendelsesprosessen reguleres av flere og dels overlappende regelverk. Her gjennomgås kun de deler av regelverkene som PwC mener har relevans for de aktuelle fartøy- og materiellsalg og prosessene for disse salgene. Sentralt i denne sammenhengen står:

- Instruks for utrangering, kassasjon og avhending av materiell og fast eiendom som tilhører staten (Normalinstruksen)
- Forsvarsdepartementets retningslinjer for materiellforvaltning i forsvarssektoren
- Sjef FLOs bestemmelser for materiellforvaltning i Forsvaret (BMF)
- FLO, Divisjon for forsyning, sin avhendingsprosedyre
- Etske retningslinjer for Forsvarets militære organisasjon
- Etske retningslinjer for næringslivskontakt i forsvarssektoren
- Etske grunnregler for Forsvarsdepartementet og Forsvaret

Regelverkene har gjennomgått endringer i den perioden prosessene for de aktuelle fartøysalg har pågått. PwC kan ikke se at regelendringene har hatt betydning for ansvarsforhold mellom de ulike aktører. En sentral føring har i hele perioden vært at materiell skal avhendes på den for staten mest kostnadseffektive måte.

Etter Instruks for utrangering, kassasjon og avhending av materiell og fast eiendom som tilhører staten (Normalinstruksen), fastsatt ved kgl.res 17. mars 1978, sist endret 2. april 1997, heter det at *"før det treffes beslutning av avhending skal det være vurdert at den påregnelige inntekt vil dekke avhendingskostnadene"*, jfr. § 7. Instruksens § 8 fastsetter at avhending normalt skal skje ved salg og at salget skal foretas på den måte som gir størst økonomisk utbytte, jfr. § 9.

Av Forsvarsdepartementets retningslinjer for materiellforvaltning i forsvarssektoren pkt. 7.5 gis den føring at materiell *"skal avhendes på den mest totaløkonomiske måte for forsvarssektoren"*. Begrepet *"avhending"* er i

retningslinjene definert som *"salg, destruksjon eller vederlagsfri overføring (donasjon/gave) av materiell til personer utenfor forsvarsektoren"*. Valget av avhendingsmåte skal vurderes i et *"bredere perspektiv en det rent monetære"*. Videre heter det at *"ved bruk av salg som metode skal det foretas på den måten som gir størst økonomisk utbytte"*.

Prosedyren for salg er fastsatt i normalinstruksens § 10 flg. Salg skal som regel foretas etter offentlig kunngjøring eller ved frivillig auksjon, men kan også – når det finnes hensiktsmessig – skje gjennom megler. Avhending ved direktesalg *"kan benyttes når materiellet har liten verdi, når omgående salg av spesielle grunner er nødvendig eller bare et mindre antall kjøpere er aktuelle"*.

Av FDs retningslinjer (någjeldende retningslinjer pkt 2.3.3) fremkommer at avhending ved direktesalg skal fremmes FD for avgjørelse.

Sjef FLOs bestemmelser om materiellforvaltning i Forsvaret og FLO Forsynings avhendingsprosedyre utfyller regelverkene ovenfor.

I tillegg til disse regelverkene spesifikt rettet mot salg av materiell, foreligger et bredt spekter av nedfelte normer for adferd, som Etiske retningslinjer for Forsvarets militære organisasjon, Etiske retningslinjer for næringslivskontakt i forsvarssektoren og etiske grunnregler for FD og Forsvaret. Fra retningslinjene for næringslivskontakt i forsvarsektoren kan nevnes ivaretagelse av forsvarsektorens omdømme i samfunnet og fra de etiske grunnregler for FD og Forsvaret kan nevnes kravet til at saksbehandling skal være *"sporbar og etterprøvable"* og at det er et ledelsesansvar å påse at den enkelte medarbeider har kjennskap til og forståelse for reglene.

4 Aktører

4.1 Forsvarets logistikkorganisasjon, FAP og SAS

Forsvarets avhendingsprosjekt (FAP) ble opprettet høsten 2002. Prosjektet ble opprettet for å avhende, gi bort eller destruere overskuddsmateriell etter avviklingen av mobiliseringsforsvaret og overgang til innsatsforsvar. Formålet var å oppnå en økonomisk besparelse for Forsvaret ved å avhende det materiellet som Forsvaret ikke lenger hadde behov for. Gjennom prosjektet gjennomførte FAP en samordnet avhending av overskuddsmateriell.

FAP var saksbehandlende og gjennomførende instans for all avhending og hadde mellom 20-30 ansatte. Avhending ble foretatt på flere forskjellige måter: auksjoner, kiosksalg, partisalg og direktesalg. I 2010 ble det besluttet at prosjektet skulle avvikles fra og med 31.12. 2010 og at oppgavene skulle innlemmes som en del av linjeorganisasjonen.

Etter termineringen av FAP ble prosjektgruppen nedbemannet og prosjektet overført til linjen som egen Seksjon for Avhending og Salg (SAS) under Materiellstyringsavdelingen i FLO Divisjon Forsyning.

SAS [redacted] var ansvarlig for avhending av fartøy og [redacted] i tillegg ansvarlig for avhending av Langtidslagret kystartilleri (LLKA).

4.2 Norsk Megling & Auksjon AS

Norsk Megling & Auksjon AS (NMA) har vært involvert i flere av FLO's salgsprosesser knyttet til både LLKA og fartøy. FLO har totalt i perioden 2008 til 2014 betalt i underkant av 20 millioner kroner i provisjon for bistand knyttet til salg av fartøy og LLKA til NMA. Fortjeneste knyttet til salg av KV Titran er ikke kjent og derfor ikke inkludert i nevnte beløp.

NMA har organisasjonsnummer 953 330 814 og er registrert som et meglerfirma som driver innen auksjon, megling og skipsmegling. NACE-bransjekode er 52.292 Skipsmegling. NMA ble stiftet 25. mai 1989. Selskapet har hovedkontor i Bodø og har seks registrerte ansatte.

NMA er 100 % eid av daglig leder i selskapet, Morten Larsos. Han er registrert både som daglig leder i selskapet og nestleder i selskapets styre. Styret består i tillegg av styreleder Cato Helstrøm og varamedlem Tom Henning Gundersen. Selskapet Norsk Boavvikling og Auksjon AS er 100 % eid av NMA. I tillegg har NMA eierandeler i Morpheus Software AS (50 %) og Opscom Systems AS (17,34 %).⁵

⁵ Informasjon fra Proff-Forvalt 17. mars 2015

5 Kontrakter mellom NMA og Forsvaret

5.1 Innledning

PwC har på forespørsel til Forsvaret om oversendelse av alle kontrakter og anskaffelsesdokumenter knyttet til NMA, fått oversendt følgende:

- FAP-2007-001, anskaffelsesprotokoll og kontrakt⁶
- FAP-2010-006, kontrakt⁷ og evalueringsmatrise⁸
- FAP-2010-034, kontrakt knyttet til fartøyet KNM Horten⁹
- Rammeavtale av 2013, SAP-nr: 4600000957, Doculivenr: 2013005291, rammeavtale¹⁰ og Innstilling
- Kontrakt knyttet til fartøyet KV Titran

PwC har i tillegg gjort manuelle søk på Doffin etter utlysninger for rammeavtaler/kontrakter gjort av FLO i perioden 1. januar 2007 til 31. januar 2013 relatert til auksjons- og/eller meglertjenester, uten å ha funnet indikasjoner på slike.

Videre har PwC funnet dokumentasjon på anskaffelse av meglertjenester knyttet til salg av KNM Tyr i 2014:

- Doculivenr: 2013000113-176, anskaffelse av bistand knyttet til salg av fartøyet KNM Tyr¹¹

5.2 FAP-2007-001

FAP utlyste i 2007 en åpen anbudskonkurranse om auksjonstjenester, benevnt FAP-2007-0001. Av anskaffelsesprotokollen fremkommer det at estimert verdi var anslått til under 500 000 kroner.¹² Samtidig fremkommer det av kontrakten at det forventes at man via auksjoner årlig omsetter for ca. 18 millioner kroner.¹³ Med laveste provisjonssats på 8 % utgjør dette per år 1 440 000 kroner eks. mva. i provisjon.

Det fremkommer av anskaffelsesprotokollen at det var to tilbydere; NMA og Melby & Sønn. Da NMA hadde laveste pris og etter vurderingen best soliditet, ble de valgt.

I november 2007 ble det inngått kontrakt mellom FLO og NMA om auksjonstjenester for Forsvaret, Sivilforsvaret, Tolldirektoratet i forbindelse med Avhendingsprosjektet. Kontraktperioden var 1. januar 2008 til 31. desember 2010, med opsjon i ett år. Forsvaret hadde 30 dagers oppsigelsesfrist, helt eller delvis.

Kontrakten er signert av begge parter.

Av kontrakten fremkommer det at auksjonsbistand i denne sammenheng ville si "holde og gjennomføre auksjon over de artikler Forsvaret velger å avhende i avtaleperioden. Kontrakten gjelder auksjonssalg av både

⁶ Kontrakt FAP-2007-001

⁷ Kontrakt FAP-2010-006

⁸ Evalueringsmatrise FAP-2010-006

⁹ Kontrakt FAP-2010-034

¹⁰ Rammeavtale SAP-nr: 4600000957 av mai 2013

¹¹ Anskaffelsesprotokoll meglertjenester KNM Tyr

¹² Se Kontrakt FAP-2007-001, vedleggets side 1

¹³ Se Kontrakt FAP-2007-001, vedleggets side 29,

intendanturartikler, kjøretøy og annet materiell".¹⁴ Meglerbistand eller andre tjenester knyttet til salg av fartøy omtales ikke.

NMA skulle for dette få provisjon tilsvarende 9 % eks mva ved stedlig auksjon og 8 % eks mva ved nettauksjon, beregnet av salgssum eks mva. Salæret skulle være fast og uten justering i hele kontraktsperioden. Kost til reise og opphold i forbindelse med auksjoner ble ikke dekket og partene skulle dekke sine egne kostnader i forbindelse med reiser og møter.

Oppgjør skulle skje ved at NMA etter auksjon avstemte omsatt beløp mot auksjonsprotokoll og sendte denne til FLO samtidig som oppgjøret ble overført. NMA hadde en frist på sju dager etter avholdt auksjon.¹⁵

Av reskontroutskrifter PwC har mottatt fra FLO og Forsvaret fremkommer det at FLO har utbetalt om lag 8 millioner kroner til NMA i kontraktsperioden.

5.3 FAP-2010-006

I mai 2010 inngikk FLO og NMA ny rammeavtale om auksjonstjenester, benevnt FAP-2010-006, gjeldende overfor Forsvaret og Sivilforsvaret. Etter anbefaling fra FD valgte FLO således å avslutte FAP-2007-001 før utløpsdato og ikke benytte opsjonen. Dette skyldes at FD innfortolket i kontrakten en omsetningsramme som man var i ferd med å overstige.^{16,17}

PwC har ikke mottatt noen dokumenter som viser at det er gjennomført en anskaffelsesprosess utover et evalueringsskjema der det fremgår at NMA og Melby Auksjon DA har innlevert tilbud.

Kontraktsperioden var 18. mai 2010 til 18. mai 2012, med opsjon i ett år. Forsvaret hadde 90 dagers oppsigelsesfrist, helt eller delvis. Kontrakten er signert av begge parter.

Av kontrakten fremkommer det at nettauksjoner ikke var omfattet, men at auksjonsbistanden for øvrig omhandler "materiell".¹⁸ Meglerbistand eller andre tjenester knyttet til salg av fartøy omtales ikke i kontrakten.

NMA's provisjon ble imidlertid justert ned til 7,5 % eks mva beregnet av salgssum eks mva. Salæret skulle som tidligere være fast og uten justering i hele kontraktsperioden og kost/reise/opphold i forbindelse med auksjoner ble fortsatt ikke dekket.

Oppgjør skulle nå betales via bankterminal knyttet opp mot Forsvarets konto og eventuell kontant betaling skulle betales direkte til Forsvaret, men NMA var ansvarlig for innkreving.¹⁹

Av reskontroutskrifter PwC har mottatt fra FLO og Forsvaret fremkommer det at FLO har utbetalt om lag 7 millioner kroner til NMA i kontraktsperioden.

5.4 FAP-2010-034, salg av KNM Horten

KNM Horten – avtale I

SAS sendte 16. oktober 2009 ut en forespørsel om bistand til salg av KNM Horten²⁰ til fire mulige leverandører, henholdsvis Egil Hållås Shipping, MG Shei Shipbrokers, Nidaros Shipbrokers AS og Norsk

¹⁴Se FAP-2007-001 Vedlegg A pkt. 2

¹⁵ Se FAP-2007-001 Vedlegg B pkt. 2

¹⁶ Se FAP-2007-001 Vedlegg A pkt. 1 andre avsnitt

¹⁷ Se Oppsigelse FAP 2007-001

¹⁸ Se FAP-2010-006 Vedlegg A pkt. 2

¹⁹ Se FAP-2010-006 Vedlegg B pkt. 3

Megling & Auksjon AS (NMA). I brev av 11. november 2009 fra [redacted] SAS²¹ framgår det at NMA ble tildelt oppdraget.

[redacted] SAS sendte 18. januar 2010 brev til NMA med overskriften *"Avtale med tilbyder ifm salg av KNM Horten"*²² som regulerte hva NMA skulle bistå FAP med i forbindelse med salget. Brevet var undertegnet av [redacted] SAS på vegne av FAP. NMA har ikke undertegnet det utkastet PwC har fått utlevert.

Av avtaleutkastet fremgikk det i punkt 3.1 at NMA skulle *"finne en kjøper"* til KNM Horten. *"Dersom NMA lykkes med dette har NMA rett til å kreve provisjon av avtalt kjøpesum for KNM Horten i vederlag for bistanden (provisjon)."* I forbindelse med regulering av provisjonens størrelse fremgikk det i punkt 3.2 at NMA skulle *"avtale med kjøper, i egen avtale, forut for salget angående oppgjør av provisjonen. Forsvaret ønsker ikke å være involvert i provisjons-forpliktelsen"*. Provisjonen ble for øvrig fastsatt til 6 prosent av salgssummen. Om avtalens varighet het det i punkt 4 at den skulle opphøre automatisk dersom ingen kjøper var funnet og kjøpesum akseptert av Forsvaret innen 1. mars 2010.

FAP-2010-34, KNM Horten – avtale II

Den 22. november 2010 ble det inngått en ny avtale mellom FLO og NMA²³ der det framgår at det er fremskaffet en kjøper for KNM Horten. PwC har ikke mottatt dokumentasjon som viser forutgående anbudsprosess/ konkurranseutsetting av oppdraget eller annen informasjon som beskriver bakgrunn for og på hvilket beslutningsgrunnlag NMA ble tildelt oppdraget. Avtalen er signert av begge parter.

Om partenes forpliktelser i avtalens punkt 2 framgår at NMA skulle *"søke å realisere salg av KNM Horten til oppgitt kunde og innen den tidsfrist som er angitt i punkt 5"*, det vil si 1. februar 2011. Dersom NMA lyktes med å realisere salget innen fristen, skulle det utløse rett til provisjon. Salgssummen var fastsatt til 45 millioner NOK, hvorav provisjonen skulle utgjøre 3 millioner NOK inkl. mva.

I henhold til kontraktens punkt 4 skulle oppgjør innbetales i sin helhet til særskilt opprettet klientkonto hos megler hvorefter FLO skulle sende faktura på 42 mill.

I et internt notat fra FLO²⁴ framgår det at kontrakt med Clear Ocean LLC om salg av KNM Horten ble inngått 22. november 2010. PwC har ikke mottatt kontrakten eller annen dokumentasjon som viser hva NMA de facto avtalte med Clear Ocean LLC hva gjelder pris og provisjon.

Salget av KNM Horten til Clear Ocean LLC ble ikke gjennomført da det ikke ble gitt eksporttillatelse. Kravet på meglerprovisjon førte til en tvist mellom Forsvaret og NMA som endte i en forliksavtale²⁵ mellom Staten v/Forsvarsdepartementet og NMA 13. juni 2014. PwC har av denne grunn valgt ikke å omhandle forholdet ytterligere.

5.5 SAP-nr: 4600000957, Doculivenr: 2013005291

I mai 2013 inngikk FLO og NMA ny rammeavtale om auksjonstjenester, benevnt SAP-nr: 4600000957, Doculivenr: 2013005291, gjeldende kun overfor Forsvaret. PwC har ikke fått oversendt utlysning eller protokoll, men innstillingen viser til en kunngjøring på Doffin 15. februar 2013 og omhandler to innkommende tilbud, hvorav ett ble avvist.

²⁰ Forespørsel bistand salg KNM Horten

²¹ Tildeling NMA bistand salg KNM Horten

²² Avtale 1 NMA salg KNM Horten

²³ Kontrakt FAP-2010-034 salg KNM Horten

²⁴ Internt notat FLO, KNM Horten

²⁵ Forliksavtaleavtale NMA vedr. KNM Horten

Kontrakten gjelder auksjonstjenester, uten at dette spesifiseres nærmere. PwC har imidlertid mottatt innstillingsdokumentet der det fremkommer i pkt. 1.2.1 Begrensninger at forespørselen ikke gjelder nettauksjoner eller "salg av kapitalvarer som båt, fly eller andre gjenstander av større verdi..."²⁶

Kontraktperioden er 19. mai 2013 til 19. mai 2015, med opsjon i ett + ett år. Forsvaret har oppsigelsesrett "dersom det foreligger rimelig grunn". Kontrakten er signert av begge parter.

NMA's provisjon er i henhold til ny kontrakt justert opp til 12 % eks mva beregnet av salgssum eks mva. Salæret skal som tidligere være fast og uten justering i hele kontraktperioden og alle utgifter NMA må ha i forbindelse med kontrakten, skulle dekkes av salæret.

I kontrakten er det inntatt Etisk egenerklæring som et vedlegg. Erklæringen er signert av [redacted] i NMA.

Av reskontroutskrifter PwC har mottatt fra FLO og Forsvaret fremkommer det at FLO har utbetalt om lag 5 millioner kroner til NMA i kontraktperioden. I tillegg kommer fortjeneste knyttet til salg av KV Titran, se redegjørelse nedenfor.

5.6 Kontrakt vedrørende salg av KV Titran

I et usignert utkast til kontrakt mellom FLO og NMA vedørende formidling og bistand i salg av KV Titran²⁷ fremkommer det at NMA skulle søke å selge KV Titran innen 1. september 2011. Kjøpesum for fartøyet var satt til 8 millioner kroner og provisjonen skulle være 8 % av salgssum eks mva.

Den 19. september 2013 inngår [redacted] SAS på vegne av FLO og [redacted] på vegne av NMA kontrakt²⁸ om salg av KV Titran. PwC har ikke mottatt dokumentasjon som viser forutgående anbudsprosess/konkurranseutsetting av oppdraget. Det er heller ikke fremkommet annen informasjon som beskriver bakgrunn for og på hvilket beslutningsgrunnlag NMA ble tildelt oppdraget.

I henhold til kontraktens punkt 2 og 3 skulle NMA forestå alle praktiske detaljer i forbindelse med tilrettelegging og gjennomføringen av salget. NMAs vederlag reguleres i kontraktens punkt 4 og 5:

"4. Som provisjon/vederlag oppebærer NMA alt vederlag som måtte bli oppnådd fra kjøper, over Euro 1,0 millioner.

5. Hvis ikke Norsk Megling & Auksjon AS ikke klarer å selge fartøyet for over 1.0 million Euro har ikke NMA rett til provisjon eller avlønning for markedsføring, annonsering og andre utlegg. Avregning av provisjon/vederlag, det vil si alt overskytende over kr 1.0 million Euro, vil finne sted straks salgssummen er kommet på Forsvarets konto. Salgssummen skal gå igjennom advokatene Angell, Guldbakke, Helstrøm og Storli AS ved advokat Cato Helstrøm klientkonto. Overføring skal skje etter avtale mellom advokat Cato Helstrøm og Forsvaret når skipsskjøte og nødvendige skipspapirer er signert/overført."

Det er ikke kjent hva som var bakgrunnen for at det ble utarbeidet en kontrakt som ga NMA rett på provisjon tilsvarende alt overskytende 1 million euro.

²⁶ Innstilling auksjonstjenester 2013

²⁷ Kontrakt KV Titran, usignert kontrakt

²⁸ Kontrakt KV Titran megler tjenester

5.7 Doculivenr: 2013000113-176, salg av KNM Tyr

SAS utlyste i 2013 en åpen anbudskonkurranse om meglertjenester for salg av KNM Tyr, benevnt Protokollnummer 2013000113-176, Doculive ref: 2014010873. Estimert verdi var anslått til ikke å overstige 2 000 000 kroner.

Det fremkommer av anskaffelsesprotokollen at det kun var NMA som leverte tilbud og at provisjon skulle være 8 % eks mva²⁹. NMA ble tildelt oppdraget.³⁰ I den dokumentasjonen PwC har mottatt ligger det imidlertid ingen kontrakt.

5.8 Vurderinger

Etter PwCs vurdering viser de kontrakter og anskaffelsesdokumenter som PwC har mottatt at FLO i liten grad har hatt fokus på etterlevelse av anskaffelsesregelverket ved avhending av fartøy og materiell samt kjøp av varer og tjenester knyttet til LLKA.

Anskaffelsesregelverket

Med forbehold om at PwC ikke har mottatt alle eksisterende dokumenter, ser det ut til at FLO kun har foretatt én utlysning på auksjonstjenester (i 2007), til tross for at FLO årlig, og over en periode på flere år, har innkjøpt slike tjenester for flere millioner kroner fra NMA. I henhold til FOA § 3-2 og ARF punkt 25.4 bokstav c, skal det foreligge protokoll for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner. Det vil således si at auksjonskontraktene inngått i 2010 og 2013 ikke ble inngått i tråd med anskaffelsesregelverket, til tross for at Forsvaret i de to kontraktsperiodene utbetalte mer enn 11 millioner kroner til NMA.

Det stilles samtidig spørsmål ved at det i 2007-utlysningen står at kontraktens verdi er forventet under 500 000 kroner mens det i kontrakten forventes en årlig omsetning på ca. 18 millioner kroner. Med laveste provisjonssats medfører dette at provisjonshonoraret nær tredobler total forventet kontraktsverdi allerede i første leveår.

Videre har FLO ikke etterlevd anskaffelsesregelverket ved inngåelse av meglerkontrakter knyttet til salg av KNM Horten og KV Titran.

Kontrakter

FLO har i perioden 2008 til 2015, med unntak av de spesielle megleravtalene for KNM Horten, KV Titran og KNM Tyr, kun inngått kontrakt på auksjonstjenester med NMA. Det foreligger således ingen rammeavtale/generell kontrakt knyttet til meglertjenester ved salg av fartøy. Noen fartøy er imidlertid solgt på auksjon, og spørsmålet er om disse auksjonssalgene av fartøy naturlig faller inn under auksjonskontraktene:

- Etter PwCs vurdering er fartøy ikke dekket av auksjonskontrakten av 2007. Fartøysalg fremstår ikke som et påtenkt salgsubjekt ved kontraktens utforming. Kontraktens ordlyd omfatter auksjon av "intendanturartikler, kjøretøy og annet materiell". Fartøy er av Forsvaret omtalt som kapitalvare og generelt av betydelig høyere verdi enn kjøretøy. Hadde det vært meningen at fartøy skulle omfattes, har det formodningen for seg at fartøy eksplisitt ville blitt omtalt. Antatt omsetningsbeløp ved utlysning og i kontraktsperioden indikerer også at fartøysalg ikke er omfattet.

²⁹ Anskaffelsesprotokoll meglertjenester KNM Tyr

³⁰ Tildeling meglertjenester KNM Tyr

- I 2010-kontrakten omhandles auksjonstjenester av "materiell" uten at begrepet spesifiseres nærmere. Nettauksjoner er eksplisitt unntatt. Kapitalvarer som fartøy ikke er nevnt overhodet og en del av 2010-kontraktens formuleringer indikerer at kapitalvarer ikke er påtenkt, eksempelvis bestemmelser om annonsering og erstatning. Dette, sammenholdt med virkeområdet for 2007- kontrakten, medfører at PwC formoder at fartøy ikke var påtenkt inkludert ved kontraktsinngåelse, selv om ordlyden ikke eksplisitt avgrenser for dette.
- I 2013-kontrakten er fartøysalg uttrykkelig unntatt.

PwCs vurdering innebærer således at av 20 solgte fartøy, jf. kapittel 6 under, hvor NMA har hatt en større eller mindre rolle i salget, så er kun tre fartøy håndtert under en form for kontrakt; KNM Horten, KV Titran og KNM Tyr.

- Ut fra hva PwC har mottatt synes det imidlertid ikke å foreligge kontrakt på meglertjenester knyttet til salg av fartøyet KNM Tyr. Ut fra anskaffelsesdokumentasjonen som er mottatt kan det synes som om FLO i dette tilfellet har ansett aksept av tilbud som formell kontrakt mellom partene. Det foreligger således ingen signert kontrakt som regulerer det rettslige forholdet mellom partene utover det som fremkommer av utlysning, tilbud og akseptbrev.

6 Fartøy avhendet med bistand fra NMA

6.1 Innledning salg av fartøy

Saksbehandlingsprosessen ved avhending av fartøy i Forsvaret ble initiert ved formell beslutning om utfasing av fartøy og fremsendelse av avhendingsordre til alle involverte enheter. Fartøyet ble deretter formelt overført til FLO/SAS for avhending. Ved mottak av avhendingsordre ble saken formelt overført til [REDACTED] for oppfølging. Ut fra den informasjon PwC har mottatt, var det [REDACTED] som, eventuelt i samråd med [REDACTED] var ansvarlig for annonsering, innhenting og oppfølging av tilbud, kommunikasjon med FD og UD, klargjøring av fartøy, eventuell befraktning, bestilling av faktura i regnskapssystemet mv.

6.2 Oversikt over fartøy avhendet med bistand fra NMA

Ut fra den informasjon som PwC er forelagt har NMA vært involvert i 20 av Forsvarets salgsprosesser knyttet til fartøy. PwC har gjennomgått mottatt dokumentasjon og sett på fartøyets salgspris, størrelse på salær til NMA ved det enkelte salg, hvorvidt oppgjøret har gått via NMA eller direkte fra kunde til FLO og om det foreligger kontrakt:

2008:

Rotvær, SHV fartøy solgt til Haugland Skyssbåt i Norge

Pris: 1 410 000 kroner
Salær NMA: 141 000 kroner (8 % + mva)
Oppgjør: via NMA
Kontrakt: foreligger, men er ikke signert

Fosna, SHV fartøy solgt til City taxi i Norge

Pris: 1 635 000 kroner
Salær NMA: 163 500 kroner (8 % + mva)
Oppgjør: via NMA
Kontrakt: foreligger, men er ikke signert

2009:

Ramnes, havnefartøy solgt til Taio Shipping Ltd. Rarotonga på Cook Island

Pris: 2 200 000 kroner
Salær NMA: 220 000 kroner (8 % + mva)
Oppgjør: via NMA
Kontrakt: signert av kjøper

Torpen, havnefartøy solgt til Assistance Maritime du Kouilou S.A.R.L. i Kongo

Salgspris: 2 200 000 kroner
Salær NMA: 220 000 kroner (8 % + mva)
Oppgjør: via NMA
Kontrakt: signert av kjøper

HP 7/Nordep 1, havnefartøy solgt til JS Ferryway Ltd i Finland

Pris: 2 300 000 kroner
Salær NMA: 230 000 kroner (8 % + mva)
Oppgjør: direkte fra kjøper
Kontrakt: signert av kjøper

HS3, havnefartøy/slepebåt, solgt til Rennesøy Industrihavn i Norge

Pris: 500 000 kroner

Salær NMA: 49 000 kroner (8 % + mva)

Oppgjør: ukjent

Kontrakt: foreligger, men er ikke signert av kjøper

Oksoy, minerydder solgt til Husvik shipping i Norge

Pris: 2 500 000 kroner

Salær NMA: 250 000 kroner (8 % + mva)

Oppgjør: ukjent

Kontrakt: signert av kjøper

Glomma, minesveiper solgt til Husvik shipping i Norge

Pris: 2 800 000 kroner

Salær NMA: 280 000 kroner (8 % + mva)

Oppgjør: ukjent

Kontrakt: signert av kjøper

KV Garsøy, kystvakt solgt til TP Offshore APS i Danmark (solgt i 2009, fakturert i 2010)

Pris: 6 300 000 kroner

Salær NMA: 630 000 kroner (8 % + mva)

Oppgjør: via NMA

Kontrakt: signert av kjøper

KV Agder, kystvakt solgt til Atlantique Boats Ltd.

Pris: 2 201 000 kroner

Salær NMA: 220 100 kroner (8 % + mva)

Oppgjør: via NMA

Kontrakt: signert av kjøper

Brettingen, stridsbåt solgt til Dockstavarvet AB i Sverige

Pris: 320 000 euro/ 2 820 000 kroner

Salær NMA: 280 000 kroner (8 % + mva)

Oppgjør: via NMA

Kontrakt: signert av kjøper

Lerøy, stridsbåt solgt til Dockstavarvet AB i Sverige

Pris: 320 000 euro/ 2 820 000 kroner

Salær NMA: 280 000 kroner (8 % + mva)

Oppgjør: via NMA

Kontrakt: signert av kjøper

2010:

HP 14 Marstein, 45 fots Princess solgt til Jeløy Maritime Service

Pris: 1 100 000 kroner

Salær NMA: 110 000 kroner (8 % + mva)

Oppgjør: via NMA

Kontrakt: foreligger, men er ikke signert av kjøper

2011:

Karlsøy, havnefartøy solgt til Amundøy Invest i Norge

Pris: 3 100 000 kroner

Salær NMA: 310 000 kroner (8 % + mva)

Oppgjør: inngikk i tvisten mellom Forsvaret og NMA som endte i forliksavtale 13. juni 2014

Kontrakt: signert av kjøper

2012:

Hessa, skoleskip solgt til David Charles Sidewell, Monto De Sau Pedro, Lagos, Portugal

Pris: 1 600 000 kroner

Salær NMA: 150 000 kroner (7,5 % + mva)

Oppgjør: solgt på auksjon. Bilag viser sumpost for alle varer solgt på samme auksjon av NMA, og ikke for Hessa spesielt.

Kontrakt: signert av kjøper

Vigra, skoleskip solgt til David Charles Sidewell, Monto De Sau Pedro, Lagos, Portugal

Pris: 1 700 000 kroner

Salær NMA: 159 375 kroner (7,5 % + mva)

Oppgjør: solgt på auksjon. Bilag viser sumpost for alle varer solgt på samme auksjon av NMA, og ikke for Vigra spesielt.

Kontrakt: signert av kjøper

2014:

KNM Tyr, mineryddingsfartøy solgt til DBB ROV Services i Danmark

Pris: 17 500 000 kroner

Salær NMA: 1 750 000 kroner (8 % + mva). Megleroppdraget var utlyst, men kontrakt forefinnes ikke.

Oppgjør: regnskapsført som en innbetaling fra kunde, men det er ikke vedlagt bankbilag som bekrefter avsender av beløpet

Kontrakt: signert av kjøper

Særlige transaksjoner:

KNM Horten, depotskip – kontraktsmotpart er CAS Global Ltd i England

Pris: 45 000 000 kroner

Salær NMA: forliksavtale 3 000 000 kroner + 187 500 kroner i annonsering mv³¹

Oppgjør: direktesalg FLO til CAS Global

Kontrakt: signert av kjøper

MTB'ene, 6 stk. motortorpedobåter solgt til CAS Global Ltd i England

Salær: 89 062,50 kroner i annonsering mv³²

Oppgjør: direktesalg FLO til CAS Global

Kontrakt: signert av kjøper

KV Titran, kystvaktskip solgt til Nautic Africa Ltd i Sør-Afrika

Pris: ukjent. Forsvaret har mottatt 1 000 000 euro

Salær NMA: Alt over 1 million euro. For PwC ukjent størrelsesorden

Oppgjør: via NMA

Kontrakt: foreligger ikke

Manglende signert kontrakt med kjøper

Av dokumentasjonen PwC har mottatt knyttet til de 20 fartøysalgene, fremkommer det fem tilfeller der kjøpekontrakt mangler eller at foreliggende kontrakt ikke er signert av kjøper.

Salær

Som det fremgår av oversikten har NMA for 15 av salgene beregnet seg et salær på 8 % av salgssum + mva. For de resterende fem, er to solgt med salær på 7,5 % + mva, KNM Horten forliket på 3 millioner kroner, KV Titran ukjent salær på overskytende fra 1 million euro og MTB'ene der NMA kun har mottatt betaling for annonsering.

³¹ NMA-fakt 1456 annonsering mv KNM Horten

³² NMA-fakt 1457 annonsering mv MTB

PwCs beregninger viser at FLO i perioden 2008 til 2014 har utbetalt om lag 9 millioner kroner i salær for fartøysalg til NMA. I dette er salær for KV Titran ikke inkludert.

Innbetaling/mellomledd

Gjennomgangen viser at NMA har forestått oppgjøret fra kunden på vegne av FLO i 10 av fartøysalgene. Det innebærer at kunden har betalt inn kjøpesummen til NMA som igjen har overført angitt beløp til Forsvaret. For sju av salgene har det ikke vært mulig å fremskaffe bankbilag og det er derfor uvisst om kunden har betalt direkte til FLO eller om NMA har forestått oppgjøret også her. Forsvarets posteringer indikerer imidlertid at oppgjøret for alle disse har kommet via NMA, men da bankbilag ikke lar seg fremskaffe, er betalingene ikke mulig å verifisere. I kun tre tilfeller, HP 7/Nordep 1, KNM Horten som FLO solgte selv, og for MTBene der NMA kun bisto med annonsering, har PwC kunnet fastslå at kunden har betalt oppgjøret direkte til Forsvaret.

PwC har kontrollert i hvilken grad det foreligger signert kontrakt som viser salgssummen Forsvaret etter avtalen skal motta ved fartøysalg der NMA har forestått betalingsoppgjøret. Kontrollen viser at i fire tilfeller der NMA har forestått oppgjøret, og i ett tilfelle der oppgjørsformen er ukjent, mangler det kjøpekontrakt eller at foreliggende kjøpekontrakt ikke er signert. I disse tilfellene vet således ikke FLO hva kunden faktisk har betalt og kunden vet ikke om prisen som ble betalt var høyere enn det Forsvaret opprinnelig har forlangt.

6.3 Vurderinger

PwC mener saksbehandlingen og prosessen knyttet til avhending av utrangerte fartøy ikke kan sies å ha hatt en forsvarlig organisering og innretning i tråd med kravene til god forvaltningsskikk. Det er blant annet benyttet meglerbistand i en årrekke uten at det har foreligget kontrakt som har regulert forholdet mellom partene.

Av de 20 fartøysstransaksjonene som NMA har bistått i, er det etter PwCs vurdering ingen avhendinger som ikke inneholder mangler knyttet til feil ved anskaffelse, manglende/ ikke signert kontrakt og/eller manglende sporbarhet knyttet til betalingsstrømmer.

Ved avhending av fartøy skal det føres salgsprotokoll. I tillegg skal all sentral dokumentasjon og korrespondanse arkiveres på sak i FLOs arkivsystem DocuLive, herunder e-poster sendt mellom interne og/eller eksterne dersom de bidrar til å belyse saken. For de prosessene PwC har vurdert, har sentral dokumentasjon ikke vært arkivert i tråd med gjeldene føringer.

Oppgjør via NMA

PwC stiller seg undrende til den prosessen som ble gjennomført av [REDACTED] SAS og NMA knyttet til avhendingen av KV Titran. Det ble inngått en meglerkontrakt med ukjent og ubegrenset provisjonsbeløp. Det foreligger imidlertid ingen kjøpekontrakt mellom FLO og NMA, ingen dokumenter som regulerer Forsvarets ansvar, om skipet selges "as is – where is", overlevering etc. Det foreligger heller ingen dokumenter som viser den juridiske og formelle overdragelsen av eiendomsretten og de forpliktelser kjøp/salg av utrangert materiell medfører.

Etter PwCs vurdering synes det også som om kontrakt II knyttet til KNM Horten i utforming var tilnærmet lik KV Titran-kontrakten på enkelte sentrale punkter. Særlig vesentlig i denne sammenheng er kontraktens bestemmelser om at oppgjør skulle innbetales i sin helhet til særskilt opprettet klientkonto hos megler selv om FLO skal foreta avregningen. Som ved kontrakten på KV Titran innebærer et slikt arrangement at FLO ikke får kunnskap om hva kjøper de facto har betalt for fartøyet utover det som megler NMA velger å opplyse om. Etter

PwCs vurdering utgjør dette en risiko for at NMA gis mulighet til å beregne seg en provisjon utover det som anses som rimelig ut fra forholdet mellom partene.

Videre mener PwC det er grunn til å stille spørsmål ved at det for fem av salgene der oppgjørene har gått via NMA, ikke foreligger underskrevet kontrakt. Etter PwCs vurdering fungerer signert kjøpekontrakt som en dokumentasjon på at FLO og kjøper har en omforent forståelse av kjøpesum for fartøyet. Sett i sammenheng med at betalingsoppgjøret går via NMA, medfører dette risiko for at megler kan justere prisen uten Forsvarets viten. Uten signert kontrakt vet ikke FLO hva kunden faktisk har betalt og kunden vet ikke om prisen som betales er høyere enn det Forsvaret opprinnelig har forlangt. I de fem av de overnevnte tilfellene (Rotvær, Fosna, HS3, HP14 Marstein og KV Titran) kan Forsvaret således ikke med sikkerhet vite hvilket salær NMA har beregnet seg.

PwC finner det er kritikkverdig av Forsvaret ikke å sikre at det ved ethvert salg foreligger kontrakt underskrevet av kjøper og Forsvaret der salgspris klart fremgår. Det anbefales at Forsvaret ber NMA fremlegge dokumentasjon for de fem transaksjonene uten signert kontrakt slik at Forsvaret kan vurdere om det foreligger avvik. Det gjøres i denne forbindelse oppmerksom på at Forsvaret har innsynrett i NMAs regnskaper etter 2007-, 2010- og 2013-kontraktene.

7 Auksjoner

7.1 Stedlige auksjoner forestått av NMA

Som ledd i arbeidet med avhending hadde FLO behov for bistand til gjennomføring av auksjoner og NMA ble engasjert, jf. kapittel 5 over. Norsk Megling & Aukasjon AS (NMA) har siden november 2007 hatt kontrakt med Forsvarets Logistikkorganisasjon (FLO) om auksjonstjenester.

PwC har foretatt en gjennomgang av regnskapsmaterialet mottatt fra FLO og FD i forbindelse med NMAs bistand til gjennomføring av stedlige auksjoner og nettauksjoner for salg av utrangert LLKA-materiell i perioden 2008 til 2014. Gjennomgangen viser at NMA har gjennomført i alt 32 auksjoner, hvorav to er gjennomført via internett. Det er solgt en rekke ulikt materiell slik som kjøretøy (biler, ATVer, motorsykler), telt, aggregat, verktøy, antenner, presenning, feltkjøkken, klær mv. For dette har NMA har mottatt om lag 8 millioner kroner i provisjon.

PwC har kontrollert provisjonsberegningen som fremkommer på fakturaer mottatt fra NMA knyttet til auksjoner. Grunnet den omfattende mengden artikler som er solgt på hver auksjon og den tid PwC har hatt til rådighet i denne saken, er grunnlaget for beregning ikke kontrollert mot salgslistene fra gjennomførte auksjoner.

Tabellene under viser hvor auksjonene har vært gjennomført, grunnlag for beregning av provisjon, prosent provisjon og fakturert provisjon. Utregningen viser ingen vesentlige avvik ved kontrollregning av provisjonsberegning på faktura.

År 2008

Sted	Dato	Grunnlag beregning auksjon	Prosentsats	Provisjon NMA (eks mva)
Elvenes	27. februar 2008	2 434 960	9 %	219 146
Hovemoen	12. mars 2008	2 456 556	9 %	221 090
Hovemoen	14. mai 2008	2 868 077	9 %	258 127
Elvenes	27. august 2008	2 115 700	9 %	190 413
Hovemoen	10. september 2008	2 105 388	9 %	189 485
Elvenes	12. november 2008	3 935 340	9 %	354 181
Hovemoen	26. november 2008	3 044 220	9 %	273 980
Antall auksjoner		7		
Provisjon NMA		1 706 422		

År 2009

Sted	Dato	Grunnlag beregning auksjon	Prosentsats	Provisjon NMA (eks mva)
Elvenes	25. februar 2009	2 701 568	9 %	243 141
Hovemoen	11. mars 2009	2 714 476	9 %	244 303

Elvenes	6. mai 2009	1 116 140	9 %	100 453
Elvenes	27. mai 2009	1 676 189	9 %	150 857
Bodø	26. august 2009	1 323 900	9 %	119 151
Hovemoen	9. september 2009	3 217 677	9 %	289 591
Elvenes	14. oktober 2009	2 123 520	9 %	191 117
Nettauksjon	oktober 2009	510 000	8 %	40 800
Hovemoen	25. november 2009	3 145 520	9 %	283 097
Nettauksjon	desember 2009	1 031 600	8 %	82 528

Antall auksjoner 10

Provisjon NMA 1 745 037

År 2010

Sted	Dato	Grunnlag beregning auksjon	Prosentstatts	Provisjon NMA (eks mva)
Hovemoen	19. mai 2010	2 127 794	7,5 %	159 585
Hovemoen	18. september 2010	3 894 000	7,5 %	292 050
Elvenes	13. oktober 2010	2 751 001	7,5 %	206 325
Hovemoen	27. november 2010	4 381 885	7,5 %	328 641

Antall auksjoner 4

Provisjon NMA 986 601

År 2011

Sted	Dato	Grunnlag beregning auksjon	Prosentstatts	Provisjon NMA (eks mva)
Hovemoen	10. september 2011	2 185 500	7,5 %	163 913

Antall auksjoner 1

Provisjon NMA 163 913

År 2012

Sted	Dato	Grunnlag beregning auksjon	Prosentstatts	Provisjon NMA (eks mva)
Hovemoen	14. april 2012	2 444 200	7,5 %	183 315
Hovemoen	8. september 2012	1 903 600	7,5 %	142 770
Hovemoen	3. november 2012	4 923 200	7,5 %	369 240

Antall auksjoner	3
Provisjon NMA	695 325

År 2013

Sted	Dato	Grunnlag beregning auksjon	Prosentstatts	Provisjon NMA (eks mva)
Bodø	14. mars 2013	1 560 000	7,5 %	117 000
Hovemoen	6. april 2013	1 798 300	7,5 %	134 873
Ørlandet	22. juni 2013	3 294 600	12 %	395 352
Bjerkvik	7. september 2013	7 229 554	12 %	867 546
Hovemoen	28. september 2013	2 041 600	12 %	244 992

Antall auksjoner	5
Provisjon NMA	1 759 763

År 2014

Sted	Dato	Grunnlag beregning auksjon	Prosentstatts	Provisjon NMA (eks mva)
Hovemoen	26. april 2014	5 505 200	12 %	660 624
Bodin Leir	19. september 2014	2 796 671	12 %	335 601

Antall auksjoner	2
Provisjon NMA	996 225

PwCs kontrollregning av faktura mot regnskapsførte utbetalinger viser at det for årene 2008, 2009, 2013 og 2014 ikke foreligger vesentlige avvik. PwC har ikke kontrollert årene 2010, 2011 og 2012 da dette ikke har vært mulig å gjennomføre i SAP. Dette skyldes at Forsvaret i disse årene har ført både kjøpesum innbetalt via NMA samt provisjonsutbetalinger til NMA direkte mot den enkelte auksjonskunde.

8 Enkeltsalg [REDACTED] SAS

PwC har gjennomgått og kontrollert regnskapsførte inntekter for 2013³³ og 2014³⁴ ført på kostnadsstedet LLKA.

Totalt er det inntektsført 13 transaksjoner i 2013 og 12 transaksjoner i 2014, pålydende henholdsvis 7,8 og 1,8 millioner kroner.

Av disse 25 transaksjonene er ni transaksjoner knyttet til mellomregning med Forsvarsbygg og én intern føring i FLO. To transaksjoner er knyttet til KV Titran, men disse er opplyst å være feilføringer. PwC har ikke foretatt ytterlige kontroller knyttet til disse.

Av oversikten fremkommer det fem transaksjoner med bilagsserienummer 25 som totalt summerer seg til 138 834 kroner. Ifølge opplysninger fra FD gjelder dette lønn.³⁵ PwC har ikke gjort undersøkelser for å avklare hvilke personer lønnen gjelder for, for hvilket arbeid godtgjørelsen dekker eller hvilken periode som omfattes.

8.1.1 Salg av ATV'er

Videre fremkommer det at det er foretatt fem enkeltsalg av ATV'er i 2013 og tre enkeltsalg av ATV'er i 2014. Basert på opplysninger fra Forsvaret samt gjennomgang av hovedbokutskifter og kontrakter, synes dette å være enkeltsalg gjennomført av [REDACTED] SAS utenom ordinære auksjoner:

2013

Bilagsnr	Dato	Tekst	Beløp	Kjøper
1800009964	05.12.2013	Salg av brukt ATV/Luhr Bjørn E	-55 000	Bjørn Erik Lühr
1800009967	05.12.2013	Salg ATV/Bogstrand T	-55 000	Trond Inge Bogstrand
1800009564	10.12.2013	Salg av brukt ATV/Olsen Ragnar	-55 000	Ragnar Olsen
1800009965	20.12.2013	Salg av ATV/Antonsen A. H.	-55 000	Alf Harald Antonsen
1800009966	27.12.2013	Salg av ATV/Gyltnes L	-55 000	Lasse Gyltnes
Totalt			-275 000	

Som det fremkommer av tabellen er alle ATV-salg i 2013 foretatt med en pris pålydende 55 000 kroner. Salg av brukte kjøretøy er for øvrig ikke merverdiavgiftspliktige.

PwCs undersøkelser viser at ATV'ene solgt til Gyltnes³⁶, Antonsen³⁷ og Bogstrand³⁸ i 2013 ble innkjøpt til FLO fra Biltunet Voss AS³⁹ til en pris av 128 750 kroner inkl mva per stykk i mai 2011. Det var [REDACTED] SAS som foretok innkjøpene. PwC har ikke mottatt informasjon om hvorfor ATVene opprinnelig ble innkjøpt, til hvilket formål de skulle benyttes eller hvorfor det var [REDACTED] SAS som skulle foreta innkjøpene. Videre

³³ LLKA inntekter 2013

³⁴ LLKA inntekter 2014

³⁵ Bilagsserie i SAP

³⁶ Salg ATV_Lasse Gyltnes_november 2013_12031

³⁷ Salg ATV_Alf Harald Antonsen_november 2013_12030

³⁸ Salg ATV_Trond Inge Bogstrand_november 2013_12029

³⁹ Se egen omtale av Biltunet Voss AS

har PwC ikke funnet dokumentasjon som kan belyse hvorfor ATVen halvannet år etter innkjøp skulle selges, hvorfor salgene ble utført av [REDACTED] SAS utenom auksjon og hvordan selve salgsprosessen hva gjelder utvelgelsen av kunder og pris ble utført.

PwCs gjennomgang viser at det foreligger tre kontrakter datert 1. november 2013 hva gjelder ATV-salgene til Gyltnes⁴⁰, Antonsen⁴¹ og Bogstrand⁴². Imidlertid er ingen av avtalene signert, hverken av kjøper eller [REDACTED] SAS. PwC har i telefonsamtale med Vegvesenet av 5. mars 2015 fått bekreftet at ATVen er registrert på kjøperne den 1. november 2013.

Videre fremkommer det av PwCs undersøkelser at avtale mellom FLO og Olsen er datert 31. oktober 2013⁴³. Kontrakten er signert av [REDACTED] SAS og kjøper, men hverken chassisnummer eller registreringsnummeret på kjøretøyet er påført avtalen.

Kjøpskontrakt mellom FLO og Lühr er datert 12. november 2013⁴⁴. Kontrakten er ikke signert av kjøper eller [REDACTED] SAS og hverken chassisnummer eller registreringsnummeret på kjøretøyet er påført avtalen.

2014

Bilagsnr	Dato	Tekst	Beløp	Navn
1800009782	07.01.2014	*Salg av 3 stk ATV samt henger/ Integrasjonssystemer	-185 000	Integrasjonssystemer AS
90009198	11.05.2014		-50 000	Jørgensen Kjell Olav
1800003369	21.05.2014	Salg av ATV/Bråten Rune	-50 000	Bråten Rune
Totalt			-591 000	

PwCs undersøkelser viser at FLO den 31. oktober 2013 inngikk avtale med Integrasjonssystemer AS om salg av tre ATVer og én henger til en totalpris av 185 000 kroner eks mva. Avtalen med Integrasjonssystemer AS er signert av [REDACTED] SAS og kjøper. Hverken chassisnummer eller registreringsnummeret på kjøretøyene er påført avtalen.

Videre har FLO ifølge avtaler datert 15. april 2014 solgt ATV til Jørgensen⁴⁵ og Bråten⁴⁶. Begge avtalene er signert av [REDACTED] SAS og kjøper.

8.1.2 Andre forhold

PwC har i forbindelse med forespørsel om dokumentasjon knyttet til salg i 2013 og 2014 mottatt en avtale av 2. juni 2014 om overføring av en ATV til Tønsberg Forsvarsforening⁴⁷. Ifølge kontrakten er ATVen, med chassisnummer ZHSSP6A800CF00002, overdratt fra FLO for 0 kroner. Kontrakten er underskrevet [REDACTED] SAS og kjøper. PwC har i telefonsamtale av 5. mars 2015 med Vegvesenet fått opplyst at ATVens registreringsnummer er FE3328 og at ATVen er en Polaris 2011-modell.

⁴⁰ Registreringsnummer FE3302

⁴¹ Registreringsnummer FE3303

⁴² Registreringsnummer FE 3301

⁴³ Salg ATV_Ragnar Olsen_31. oktober 2013_12037

⁴⁴ Salg ATV_Bjørn Lühr_november 2013_12034

⁴⁵ Salg ATV_Kjell Olav Jørgensen_15. april 2014_12029

⁴⁶ Salg ATV_Rune Bråten_10. mars 2014_1800003369

⁴⁷ FE3328_ATV_Tønsberg Forsvarsforening_12041

PwC har videre mottatt en avtale inngått mellom FLO og Alfa Nordic AS (org nr 952 090 542) av 2. mars 2011 om salg av «Diverse utstyr i h t avtale fra Nes Fort – Lødingen»⁴⁸. Kjøpesum er avtalt til 200 000 kroner inkl mva., men det foreligger ingen oversikt eller spesifikasjon av hvilke gjenstander som er solgt eller en vurdering av pris. Kontrakten er underskrevet [REDACTED] SAS og kjøper.

Videre fremkommer det av en avtale inngått mellom FLO og Tek Bil AS av 15. mai 2014 at Tek Bil AS har kjøpt en ATV for 35 000 kroner⁴⁹. FLOs salg av ATVen fremkommer ikke på LLKA-oversikten for 2014.

8.2 Vurderinger

Auksjoner

PwCs gjennomgang av NMA-fakturaer mot regnskapsførte utbetalinger viser at det for årene 2008, 2009, 2013 og 2014 ikke foreligger vesentlige avvik. Etter det PwC har fått opplyst ble LLKA opprettet som eget kostnadssted i mai 2010 og at det er svært vanskelig å fremskaffe rapporter som kun omfatter LLKA i tiden før dette.

Når det gjelder inntektsføringer i perioden er det kun regnskapsført inntekter i 2013 og 2014. PwC stiller spørsmål ved at det ikke foreligger inntektsføringer på koststedet for årene 2010, 2011 og 2012 i SAP.

Salg av materiell

PwC stiller spørsmål ved at [REDACTED] SAS har foretatt direktesalg av ATVer og annet utstyr til bedrifts- og privatkunder utenom auksjon når NMA har hatt en avtale med FLO om gjennomføring av auksjoner. Etter det PwC kan se foreligger det ikke dokumentasjon som kan belyse hvordan selve salgsprosessen er gjennomført. Det er således ikke mulig å vurdere hvordan kundeutvelgelsen har skjedd eller om salgspris er riktig.

Sju av de 10 ATVen er solgt til kunder i Vestfold; tre er solgt til kunde i Svarstad, to til kunder i Horten, én til kunde i Holmestrand og én til kunde i Åsgårdstrand. [REDACTED] SAS er representant for FLO på samtlige kontrakter, men flere av kontraktene er ikke signert. Seks av disse ATVen ble sannsynligvis kjøpt i 2011, og PwC har ikke funnet dokumentasjon som kan belyse hvorfor ATVen halvannet år etter innkjøp skulle selges. En av ATVen er «solgt» til Tønsberg Forsvarsforening for 0,- kroner. ATV'en står fortsatt registrert på Forsvaret.

⁴⁸ Salg diverse utstyr_Alfa Nordic_Nes Fort Lødingen_2011_1766

⁴⁹ Salg ATV_Tek Bil AS_15. mail 2014

9 Langtidslagret kystartilleri (LLKA)

I henhold til St.prp 45 (2000-2001) skulle den stasjonære kystartilleristrukturen bestående av ni kanonfort, tre kontrollerbare minefelt og tre torpedobatterier, langtidslagres. I 2006 ble det bestemt at langtidslagring av fortene skulle avsluttes og at disse skulle avhendes. I forbindelse med utfasing av fortene utarbeidet FAP en avhendingsplan for fort og materiell⁵⁰. [REDACTED] SAS har vært [REDACTED] for Langtidslagret kystartilleri (LLKA).

9.1 Særlig utvalgte leverandører

I tråd med PwC's mandat om å ettergå kontrakter og salg hvor [REDACTED] SAS har vært involvert, har PwC analysert kostnader henført til kostnadssted LLKA i tidsrommet mai 2010 til 2014. Da LLKA først ble opprettet som eget kostnadssted i mai 2010 har det for alle praktiske formål ikke vært mulig å gå lengre tilbake i tid. FLO og FD har bistått PwC i forbindelse med innhenting av dokumentasjon.

På grunnlag av omfanget av transaksjoner har PwC basert på en innledende risiko- og vesentlighetsvurdering valgt ut enkelte leverandører til kontroll. Vurderingen har tatt utgangspunkt i faktorer som innkjøpenes størrelse, hvor virksomhetene er lokalisert, hvor stor andel av selskapenes omsetning som kan henføres til LLKA, antall transaksjoner og eventuelle andre særlige forhold.

Følgende selskaper ble utvalgt for gjennomgang:

Leverandørnavn	2010	2011	2012	2013	2014	Totalt
Vestfold Betongsaging AS		7 281 515	20 491 598			27 773 113
AF Decom AS			5 567 540	1 795 145		7 362 685
Relacom AS		5 817 790	159 000			5 976 790
Eiro Skips & Industriservice AS	678 456	1 844 237				2 522 692
Jarle Haustveit	96 397	528 989	959 455	35 437		1 620 278
Helga og Håkon IKKE I BRUK			1 547 453			1 547 453
Biltunet Voss AS		801 230	3 367			804 597

PwC har innledningsvis foretatt søk i Doffin etter kunngjøringer relatert til avhending av fort og tilknyttede tjenester i perioden 1. januar 2007 - d.d. I forbindelse med søket har PwC anvendt søkebegrepene Forsvaret*, Forsvarets logistikkorganisasjon* og FLO* opp mot avhending*, fartøy*, fort*, Kråkvåg*, Rauøy*, Nes*, Jarle*, VBS*, Vestfold Betongsaging* og Rasch*. I tillegg er det foretatt en manuell gjennomgang av registrerte utlysninger fra FLO i perioden 1. januar 2010 til 31. januar 2013. Vi har ikke funnet relevante utlysninger som samsvarer med innkjøpsordrer. En gjennomgang PwC har gjort knyttet til utlysning av rammeavtaler på Doffin i perioden 1. januar 2010 til 31. januar 2013, har heller ikke gitt noen relevante treff.

PwC er opplyst om at FLO forsøkte å benytte allerede eksisterende rammeavtaler inngått av henholdsvis Forsvaret og Skifte Eiendom.

⁵⁰ Planer og aktiviteter forbundet med gjennomføring av utfasing, demilitarisering og avhending av langtidslagrede stasjonære kystartillerifort

9.1.1 Vestfold Betongsaging AS/ Vestfold Bilsalg AS (org nr 975 988 724)

Vestfold Betongsaging AS (VBS) har ifølge reskontroen i Forsvarets regnskap på koststed for LLKA levert varer/tjenester til en verdi av ca. 7,3 millioner kroner i 2011 og 20,5 millioner kroner i 2012 (inkl mva). Ifølge den dokumentasjon PwC har mottatt er de påkostede 27,8 millioner kronene arbeider utført på fortene Kråkvåg, Lødingen, Meløyvær, Nes og Rauøy.

Fakta om selskapet

Ifølge selskapets regnskaper hentet fra Proff Forvalt hadde selskapet en omsetning på ca. 13,7 millioner i 2011 og 14,2 millioner kroner i 2012^{51, 52}. I 2010, året før selskapets leveranse til Forsvaret, hadde selskapet ifølge regnskapene en omsetning på ca. 5 millioner kroner. Året etter, i 2013, var omsetningen på ca. 2,5 millioner kroner – se graf hentet fra Proff Forvalt:

Selskapet foretok den 3. april 2014 en endring av navn, firma⁵³ og formål⁵⁴. Selskapet heter nå Vestfold Bilsalg AS og har som vedtektsfestet formål «Å drive betongsaging, kjerneboring, asfaltsaging, pigging, inneriving, pelekapping, asbestsanering og salg av biler og båter samt det som naturlig står i forbindelse med dette.» VBS har forretningsadresse Barstadveien 13, 3089 Holmestrand i Vestfold.

Det nye Vestfold Betongsaging AS (org nr 913 239 407)⁵⁵ ble stiftet 27. januar 2014.

Selskapet har som vedtektsfestet formål «Betongsaging, kjerneboring, asfaltsaging, pigging, inneriving, pelekapping og asbestsanering, samt dertil hørende virksomhet.» Selskapet er stiftet av Rasch Gruppen AS (org nr 989 126 458). Rasch Gruppen eier 100 % av aksjene i både Vestfold Bilsalg AS og Vestfold Betongsaging AS.

Regnskapstall

Sum driftsinntekter (i hele tusen)

Nøkkeltall (i hele tusen)

Anbud/anskaffelser

En gjennomgang av fakturaer, mottatt fra FLO og FD, relatert til VBS's arbeider viser følgende fordeling:

Sted	Tidsrom (faktura)	Beløp
Kråkvåg fort	12.09.11 - 31.08.12	5 368 632
Lødingen fort	31.05.2011	738 456
Meløyvær fort	30.06.2011	962 594
Nes fort	30.04.2011	16 501
Nes/Kråkvåg	12.09.2011	1 405 970
Rauøy fort	31.10.11 - 31.08.12	19 503 823
Totalt		27 995 976

⁵¹ Årsregnskap 2011 Vestfold Betongsaging AS

⁵² Årsregnskap 2012 Vestfold Betongsaging AS

⁵³ http://w2.brreg.no/kunngjoring/hent_en.jsp?kid=20140000027635&sokeverdi=975988724

⁵⁴ http://w2.brreg.no/kunngjoring/hent_en.jsp?kid=20140000027637&sokeverdi=975988724

⁵⁵ http://w2.brreg.no/kunngjoring/hent_en.jsp?kid=20140000039497&sokeverdi=913239407

PwC har i varierende grad funnet eller mottatt anbudsdokumentasjon knyttet til arbeid utført av VBS og det er således krevende å fremskaffe oversikt over hvilke arbeider som er initiert på de ulike fortene. Likeledes har det vært vanskelig å finne ut hvilke anskaffelser som har vært gjeldende for hvilke kontrakter og hvilke kontrakter som gjelder hvilke transaksjoner. Dette skyldes blant annet at de fleste protokollene er usignerte, at flere anskaffelser er registrert med samme protokollnummer^{56,57,58,59} og at det foreligger en sammenblanding av navn på fort i samme anskaffelsesprotokoll mv^{60,61}. Det har således ikke vært mulig for PwC, på tiden man har hatt til rådighet, å gi en systematisk, fullstendig og sammenhengende oversikt over anskaffelsesprosessene knyttet til VBS arbeider, og redegjørelsen er i det videre er basert på identifiserte eksempler:

- PwCs gjennomgang viser at det i flere av protokollene er nedtegnet at det er gjort feil i forbindelse med anskaffelsesprosessen og at dette også er påpekt av Investeringsstaben^{62,63}. Arbeidene har ikke blitt stanset da de angivelig var kommet langt i prosessen.
- For ett av prosjektene på Kråkvåg fort er det innhentet tilbud fra tre leverandører, AF Decom, Jarle Haustveit og VBS. Alle leverandørene leverte tilbud på arbeidene. I følge anskaffelsesprotokollen hadde oppdraget en verdi på 950 000 kroner eks mva. PwC har ikke mottatt dokumentasjon på at oppdraget ble utlyst, men ser av dokumentasjonen at VBS ble tildelt oppdraget.
- For et annet prosjekt på Kråkvåg fort foreligger det et tilbud⁶⁴ inngitt av VBS samt anskaffelsesprotokoller relatert til tilbudet⁶⁵. Anskaffelsesprotokoll er usignert, og navn inntatt i blokkbokstaver er ██████████ SAS etter fullmakt.

PwC har ikke mottatt kontrakter eller annen form for dokumentasjon som dekker det som er utført av arbeider i forbindelse med avhending av de overnevnte fortene, utover det som er nevnt om tilbud fra VBS og aksept i form av usignerte protokoller fra LLKA⁶⁶.

Fakturakontroll

Grunnet det omfang av tjenester som VBS har fakturert Forsvaret for, har PwC gjennomført en fullstendig fakturakontroll og transaksjonsanalyse av alle fakturaer fra VBS. Gjennomgangen viser at ██████████ SAS er Forsvarets referanse på samtlige fakturaer. Gjennomgangen viser at arbeidene i hovedsak er utført på Rauøy og Kråkvåg fort:

Rauøy fort

- Med referanse til arbeid utført på Rauøy fort har VBS fakturert Forsvaret for kostnader som det ut fra foreliggende dokumentasjon kan stilles spørsmål ved om er relevante, herunder kjøp av renseservietter, diverse klær, sko, kjeledresser, ladere, medisinkofferter mm⁶⁷.
- I fakturaer 7152 har VBS viderefakturert Forsvaret for kjøp foretatt på Expert og Møbelringen av blant annet Miele oppvaskmaskin og tørketrommel, Samsung 51 tommer plasma tv, svaneseng mm⁶⁸. Videre

⁵⁶ Anskaffelsesprotokoll Rauøy_Vestfold Betong_Avhending_Rauøy Fort

⁵⁷ FAP 11-012 - IO 4700005821_Vestfold Betongsaging AS

⁵⁸ Prisforespørsel Vestfold Betong

⁵⁹ Vedlegg anskaffelsesprotokoll Vestfold Betong

⁶⁰ FAP 11-012 - IO 4500947529_Vestfold Betongsaging AS

⁶¹ FAP 11-009 - IO 4700002765_Vestfold Betongsaging

⁶² Anskaffelsesprotokoll Rauøy_Vestfold Betong_Avhending_Rauøy Fort

⁶³ FAP 11-012 - IO 4500947529_Vestfold Begongsaging AS

⁶⁴ Vestfold Betongsaging_Tilbud Rydding av materiell Kråkvåg Fort – Trondheim

⁶⁵ Vestfold Betongsaging_Avgjørelseprisforespørsel_20150226072535.297_X

⁶⁶ Avgjørelse_aksept Vestfold Betongsaging AS

⁶⁷ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7151

har fakturakontrollen avdekket faktura 7184 som viser fakturering for båtutstyr, dørmatte, teppe, tøykurv, verktøy, dekktralle, hjertestarter mm⁶⁹.

- I faktura 7258 fra VBS er det viderefakturert avfall levert til Norsk Gjenvinning AS avdeling Holmestrand (Hvitvingfossveien 182, Holmestrand). I samme faktura er det viderefakturert for kjøp av Samsung fryseskap, lader for Iphone/Ipad, starter, sagblader og utstyr til sag⁷⁰.
- VBS har i faktura 7278 fakturert Forsvaret for kjøp av viskerblader, garasjejekk, verktøyvogn, registerreim, kontorutstyr mm⁷¹. På samme faktura er det viderefakturert kostnader knyttet til «Skiftet sikring i hall, satt opp kurs og stikk til ny port» fra Strand Elektro i Holmestrand. Ifølge faktura er leveringsadresse for arbeidene Vestfold Betongsaging, Barstadvn 13, 3080 Holmestrand.
- Faktura 7381 gjelder kjøp av strøm til båt, kontorrekvisita mm⁷².
- I faktura 7279 er Forsvaret viderefakturert for kostnader til Arne Rød & Co AS for prosjekt «Flytebrygge nr 2994» (86 087 kroner), «tilleggsarbeider fending/pullere» (67 540 kroner) og «Steinbrygge , e. tilbud og tillegg forleng. Brygge» (191 300 kroner), til sammen 344 927 kroner. VBS har ved viderefaktureringen belastet Forsvaret for administrative kostnader på 34 493 kroner, noe som utgjør 10 % av arbeidene utført av Arne Rød & Co AS. Av fakturaen som gjelder «Steinbrygge , e. tilbud og tillegg forleng. Brygge» fremgår det at det tidligere er fakturert 600 000 kroner a-konto for «utførte arbeider etter tilbud nr 1332».
- I faktura nummer 7535 er a-konto faktura fra Arne Rød & Co AS pålydende 300 000 kroner eks mva⁷³ viderefakturert Forsvaret. VBS har også her belastet Forsvaret for administrative kostnader på 10 % (30 000 kroner). I faktura 7557 er a-konto faktura fra Arne Rød & Co AS på 300 000 kroner⁷⁴ viderefakturert samtidig som VBS belastet Forsvaret for administrative kostnader på 10 % (30 000 kroner).
- I forbindelse med arbeid utført på Rauøy fort fremkommer det at VBS har fakturert Forsvaret for leie av diverse utstyr. Det foreligger ikke spesifisert underlagsdokumentasjon, men av fakturaene fremstår det som om Forsvaret har leid utstyret fra VBS. Det vises i denne forbindelse til faktura 7232 (ordrenummer 2767) for leie av generator, sveiseapparat, skjærebrenner, jekketralle, vinkelkutter, Man Krok bil, Friskluftmasker osv⁷⁵. Leien er spesifisert per leieobjekt, antall leieobjekter per enhet leid, samt antall dager leie på det enkelte leieobjekt. Fakturaen er datert 2. februar 2012 og er pålydende 594 330 kroner inkl mva. Leveringsdato er 31. januar 2012 og forfallsdato er 3. mars 2012.
- Faktura 7233 (ordrenummer 2768) er nesten identisk med faktura 7232; de har identiske leieobjekter, pris pr leieobjekt, antall leiedager pr leieobjekt, antall leieobjekter per enhet, beløp på faktura, fakturadato, leveringsdato og forfallsdato⁷⁶.

⁶⁸ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7152

⁶⁹ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7184

⁷⁰ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7258

⁷¹ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7278

⁷² Vestfold Betongsaging AS_faktura_7381

⁷³ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7235

⁷⁴ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7257

⁷⁵ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7232

⁷⁶ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7233

- Faktura 7253 (ordrenummer 2789) er igjen nesten identisk med faktura 7232 og 7233; de har identiske leieobjekter, pris pr leieobjekt, antall leiedager pr leieobjekt, antall leieobjekter per enhet leid og beløp på faktura⁷⁷.
- Faktura 7254 (ordrenummer 2790⁷⁸) er nesten identisk med faktura 7232, 7233 og 7253 hva gjelder leieobjekter, pris pr leieobjekt og antall leieobjekter per enhet. Antall leiedager pr leieobjekt er 10 dager og beløp på faktura er redusert til 540 300 kroner inkl mva.
- Faktura 7282 (ordrenummer 2818⁷⁹) er nesten identisk med fakturanummer 7232, 7233, 7253 og 7254, hva gjelder leieobjekter, pris pr leieobjekt og antall leieobjekter per enhet. Antall leiedager pr leieobjekt er 12 dager. Beløp på faktura har imidlertid økt til 648 360 kroner inkl mva.
- VBS har også viderefakturert Forsvaret for leie av båt. Det er ikke funnet underlagsdokumentasjon til fakturaene og det fremstår fra dokumentasjonen som at Forsvaret har leid utstyret fra VBS. PwC har i denne sammenheng identifisert fire fakturaer hvor samtlige pålydende 92 500 kroner inkl mva og merket med «Leie båt til transport/beredskap 53Fot pr. mnd»^{80,81,82,83}.

Kråkvåg fort

- Med referanse til arbeid utført på Kråkvåg fort har VBS fakturert Forsvaret for diverse utstyr (kniver, knivblad, hullsag, sirkelsag, stikksag, vernebriller, støvmaske mv), nøkkelskap, papir, regnjakker, regnbukser mv⁸⁴ som det ut fra fremlagte dokumentasjon kan stilles spørsmål ved om er å anse som relevante kostnader for Forsvaret.
- VBS har viderefakturert Forsvaret for to fakturaer fra Sverre Foss Blikkenslagerverksted AS, 3090 Holmestrand. Den ene fakturaen er merket «Prosjekt 68», «platesett i h.h.til 3 stk a 22.980». Beløp på faktura er 86 175 kroner inkl mva. Den andre fakturaen er merket «Prosjekt 68 – deres bestilling», «Utførte arbeider i h.h. til deres bestilling» og «latemateriell og arbeid». Beløp på faktura er 62 500 kroner inkl mva.
- Faktura 7342 fra VBS gjelder kjøring. I henhold til oppstillingen er det kjørt 16 680 kilometer á kroner 3,50 (to biler). I tillegg er det fakturert for 105 bomringpasseringer á kroner 145 (2 biler) samt 86 fergebilletter. Til sammen utgjør dette 133 394 kroner inkl mva. Det foreligger imidlertid ingen kjørebok eller annen dokumentasjon som viser grunnlaget for denne fakturaen⁸⁵. Det nevnes i denne forbindelse at VBS i tilbud datert 6. februar 2012 for Kråkvåg fort skriver at kilometergodtgjørelse vil bli fakturert etter kjørebok (ABAX) etter statens satser.

Timelister

PwC har gjennomgått timelistene vedlagt fakturaene fra VBS. Gjennomgangen har identifisert flere og til dels store avvik i VBS' fakturering av timer påløpt i 2011 og 2012.

Gjennomgangen viser at samtlige timelister fra VBS i perioden gjelder for følgende åtte medarbeidere:

⁷⁷ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7253

⁷⁸ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7254

⁷⁹ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7282

⁸⁰ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7182

⁸¹ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7206

⁸² Vestfold Betongsaging AS_faktura_7237

⁸³ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7281

⁸⁴ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7340

⁸⁵ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7342

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

Søk i Bisnode SmartCheck foretatt av FD viser imidlertid at VBS i perioden sto registrert med sju medarbeidere i 2010, seks i 2011 og kun fire i 2012.

Ifølge timelistene har alle de åtte medarbeiderne jobbet i hele perioden fra 29. september 2011 og til 31. mai 2012, men unntak av to personer som avsluttet arbeidet 30. april 2012. Fra timelistene fremkommer det at alle de åtte har ført arbeidstimer hver dag med unntak av 24., 25. og 26. desember 2011 samt de fleste lørdager og søndager. Seks arbeidere har også ført 10 timer 17. mai.⁸⁶

Dokumentasjonen viser at det ikke er noen variasjoner i timelistene. Det medfører at i de tilfellene der gjennomgangen har avdekket avvik, så er avvikene gjennomgående for alle de åtte arbeiderne. Alle arbeiderne skal således ha jobbet samme antall timer uten avvik i hele perioden. Det innebærer i så fall at ingen av de åtte har hatt en fridag, avspaseringsdag eller sykedag i hele perioden.

PwC har identifisert flere avvik ved kontrollregning av antall timer i timelistene. Blant annet samsvarer ikke timene i timelisten for enkelte fakturaer med det som er oppsummert som antall timer i fakturaspesifikasjonen. Denne summeringsfeilen går både i favør og ufavør av Forsvaret. For eksempel viser en av timelistene at det har blitt jobbet 1616 timer mens VBS kun har fakturert for 808 timer⁸⁷. Samtidig viser gjennomgangen at summeringen av timeantallet ved flere anledninger har blitt avrundet oppover.

Gjennomgangen har også avdekket at timeprisene på «standard timer» varierer fra 420 kroner til 850 kroner. På noen av fakturaene er det i tillegg oppgitt to forskjellige timepriser, for eksempel 560 timer til 420 kroner og 280 timer til 500 kroner. Samtidig fremgår det ikke av spesifiseringen hvem av de ansatte prisen gjelder for.

Videre varierer prisen på overtidstillegget fra 250 kroner til 1700 kroner. Av mottatte timelister fremkommer det at antall overtidstimer noen steder er fakturert som overtidstillegg mens det andre steder er fakturert som timepris per overtidstime. Her er i tillegg overtidstimen registrert som normal arbeidstime slik at overtidstimen de facto blir registrert to ganger⁸⁸.

Timelistene PwC har gjennomgått viser at en «standard» arbeidsdag varierer fra 7 til 7,5 og 8 timer. På tre av fakturaene har det i tillegg blitt ført timer som ikke er registret som arbeidstimer⁸⁹, noe som tyder på at det har blitt fakturert for timer som ikke har blitt jobbet. Ved en anledning har det blitt fakturert for det totale antallet timer jobbet til standardpris, pluss overtidstimer til pris per time overtid pluss 100 % tillegg for arbeid på lørdager og søndager⁹⁰.

⁸⁶ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7299

⁸⁷ Vestfold Betongsaging AS_faktura_7205

⁸⁸ Eksempel Vestfold Betongsaging AS_faktura 7299

⁸⁹ Vestfold Betongsaging AS_faktura 7187/7259/7157

⁹⁰ Vestfold Betongsaging AS_faktura 7155

Det er også ført to timer transporttid på mandager og fredager på de fleste timelistene. Transporttiden blir i hovedsak beregnet som normale timer uten overtidstillegg.⁹¹ Samtidig viser gjennomgangen at det foreligger timelister der er transporttid ikke er medberegnet som fakturerbar tid i det hele tatt⁹² mens transporttiden for andre er beregnet som overtid⁹³.

Andre observasjoner

PwC har videre foretatt en sammenligning mellom innkjøpsordrer angitt på faktura fra VBS, tidspunkt for gjennomføring av arbeider eller bilagsdato og registreringsdato for innkjøpsordren i SAP. Etter det PwC har fått opplyst er det systemteknisk fullt mulig å opprette innkjøpsordre i etterkant av at arbeid er utført. Vår gjennomgang viser at:

- Innkjøpsordre 4700005823 er opprettet 4. januar 2012, mens det ifølge faktura med referanse til innkjøpsordre er utført arbeider den 2. januar 2012.
- Innkjøpsordre 4700011500 er opprettet 13. april 2012, mens det ifølge en faktura med referanse til innkjøpsordre er utført arbeider den 2. til 13. april 2012.
- Innkjøpsordre 4700011503 er opprettet 13. april 2012, mens det ifølge en faktura med referanse til innkjøpsordre gjelder faktura fra underleverandør datert 30. mars 2012.
- Innkjøpsordre 4700011505 er opprettet 13. april 2012, mens det ifølge en faktura har bilagsdato 30. mars 2012.

PwC har ikke vurdert hvorvidt VBS er å anse som et bemanningsforetak som skulle vært registrert hos Arbeidstilsynet.

9.1.2 Jarle Haustveit (org nr 981 257 278)

Dokumentasjon PwC har mottatt viser at Jarle Haustveit ifølge Forsvarets reskontro har levert varer/tjenester til en verdi av ca. 96 000 kroner i 2010, 528 000 kroner i 2011, 959 000 kroner i 2012 og 35 000 kroner i 2013 (alle beløp inkl mva).

Jarle Haustveit er registrert som et Enkeltpersonforetak med registreringsdato 18. november 1999. I følge søk FD har gjort i Bisnode SmartCheck er selskapet registrert med én ansatt. Forretningsadressen er Haustveit, 5777 Grimo.

Anbud/anskaffelser

PwC har mottatt en prisforespørsel som FLO har sendt til Jarle Haustveit⁹⁴ samt et avslag i forbindelse med det inngitte tilbudet.⁹⁵ Videre er det mottatt en anskaffelsesprotokoll, FAP 2010-02496, som viser at FLO har foretatt et direktekjøp i forbindelse med rivning/avhending av langtidslagret kystartilleristruktur. Innkjøpet hadde en estimert verdi på 1 500 000 kroner.

Av protokollen fremkommer det at utstyret som skulle avhendes/rives var av militær karakter, men at ingen i FLO vedlikehold avd. Bergen kunne stille folk. FLO måtte derfor se seg "rundt i markedet for å finne nødvendig kompetanse for fjerning av elektronisk militært materiell." Videre fremgår det:

⁹¹ Eksempel Vestfold Betongsaging AS_faktura 7205

⁹² Eksempel Vestfold Betongsaging AS_faktura 7154

⁹³ Eksempel Vestfold Betongsaging AS_faktura 7283

⁹⁴ Prisforespørsel Jarle Haustveit

⁹⁵ Avgjørelse Haustveit

⁹⁶ Anskaffelsesprotokoll_FAP_10-024LLKAHaustveit_20150224132544 669_X

"Ved undersøkelse i nærområdet i Bergen, samt i konferanse med fagteknisk fikk vi opplyst at en tidligere offiser Jarle Haustveit hadde opprettet eget firma. Vedkommende har nødvendig kompetanse som vi er avhengig av for å få demontert/avhendet anleggene. Vedkommende var prosjektoffiser i sin tid for oppbygning av fortene, samt at han innehar teknisk kompetanse på sensorer og Randi Anlegg.

Med bakgrunn i firmaets kompetanse, samt at materiellet som skulle avhendes var militært, kontaktet Forsvarets avhendingsprosjekt firmaet og undersøkte om de hadde muligheter til å påta seg nødvendig avhending/riving av anleggene."

Denne protokollen er vedlagt flere av innkjøpsordrene som gjelder Jarle Haustveit.

PwC kan ikke se å ha mottatt kontrakt eller annen relevant dokumentasjon inngått mellom FLO og Jarle Haustveit som dekker de utførte arbeidene.

Fakturakontroll

Grunnet det omfang av tjenester som Jarle Haustveit har fakturert Forvaret for, har PwC gjennomført en fullstendig fakturakontroll og transaksjonsanalyse av alle fakturaer fra Jarle Haustveit. Det bemerkes innledningsvis at [REDACTED] SAS [REDACTED] er referanse på samtlige fakturaer som omtales under:

- Fakturagjennomgangen PwC har foretatt viser at fakturaer i hovedsak gjelder påløpte timer, men at de også inneholder reisekostnader samt noen kostander til underleverandører i forbindelse med arbeider på steder som Storfosna, Lyngøya, De Naue, Kråkvåg, Visterøy, Skjellanger og Korsnes⁹⁷.
- For de fleste fakturaene har Haustveit vedlagt timelister fra andre personer som er registrert med et enkeltpersonforetak, herunder blant annet gjelder ENP med org nr 969 277 115 og 969 317 958.
- For flere av fakturaene i 2011 og 2012 er det benyttet samme fakturanummer på fakturaen. I tillegg foreligger det feil bilags- eller forfallsdato på mange av fakturaene.^{98,99,100,101,102,103}

PwC har ikke vurdert hvorvidt Jarle Haustveit er å anse som et bemanningsforetak som skulle vært registrert hos Arbeidstilsynet.

9.1.3 AF Decom AS (org nr 992 097 442)

PwC gjennomgang av AF Decom AS reskontro på koststed LLKA viser at selskapet i har levert varer/tjenester til Forsvaret for en verdi av ca. 5,6 millioner i 2012 og ca. 1,8 millioner kroner i 2013 (inkl mva).

Anbud/anskaffelser

PwC har mottatt en rammeavtale datert 15. august 2011, inngått mellom AF Decom og Skifte Eiendom, angjeldende «entreprenørtjenester i forbindelse med rivning og sikring av flere av Forsvarets eiendommer,

⁹⁷ 1_Jarle Haustveit_faktura_Storfosna

⁹⁸ 2_(2011)_Jarle Haustveit_faktura_Lyngøya

⁹⁹ 3_(2011)_Jarle Haustveit_faktura_Kråkvåg

¹⁰⁰ 3_Jarle Haustveit_faktura_De Naue

¹⁰¹ 6_Jarle Haustveit_faktura_Visterøy

¹⁰² 7_(2011)_Jarle Haustveit_faktura_Storfosna

¹⁰³ 7_Jarle Haustveit_faktura_Korsnes

bygg og anlegg i nordre del av Nordland og hele Troms Fylke»¹⁰⁴. Det er i tillegg oversendt enkelte anskaffelsesprotokoller relatert til Meløyvær fort utenfor Harstad og Kråkvåg fort utenfor Trondheim,^{105,106,107,108,109} samt diverse andre dokumenter som kan ha relevans for anskaffelsene.^{110,111,112,113}

PwC har forøvrig ikke mottatt annen anbudsdokumentasjon eller avtaler mellom AF Decom og Forsvaret/FLO som dekker utførte arbeider i forbindelse med avhending av de overnevnte fortene.

9.1.4 Relacom AS (org nr 987 210 001)

Leverandørreskontroen som PwC har mottatt viser at Relacom AS har levert varer/tjenester til en verdi av ca. 5,8 millioner i 2011 og ca. 159 000 kroner i 2012 (inkl mva).

Anbud/anskaffelser

PwC har mottatt en avtale inngått mellom FLO IKT og Relacom,^{114,115,116,117} anskaffelsesprotokoller^{118,119,120} og diverse anbudsdokumentasjon¹²¹. Anskaffelsesprotokollene FAP 2011-002 og FAP 2011-010 gjelder leveransen «Levering av Teletjenester til Forsvaret inngått med Relacom og Flo IKT». Omfang i henhold til førstnevnte anbudspatokoll er på 6 025 300 kroner inkl mva, mens den andre har en verdi på 175 000 kroner eks mva.

9.1.5 Eiro Skips & Industriservice AS (org nr 962 353 185)

Eiro Skips & Industriservice AS har ifølge leverandørreskontro som PwC har mottatt levert varer/tjenester til en verdi av ca. 678 000 kroner i 2010 og 1,8 millioner kroner i 2011 (inkl mva).

Anbud/anskaffelser

PwC har mottatt rammeavtale for innleie av personell til FLO/TV/Maritim som dekker perioden 2010 og 2011.^{122,123,124} Rammeavtalen synes å dekke tjenestene som er levert til FLO. Søk i register for bemanningsforetak foretatt av FD viser at selskapet ikke er registrert som Bemanningsforetak.

9.1.6 Biltunet Voss AS (org nr 985 281 726)

Biltunet Voss AS har ifølge reskontro til regnskapet i levert varer/tjenester til en verdi av ca 801 000 kroner i 2011 og 3 000 kroner i 2012 (inkl mva).

¹⁰⁴ Signert avtaledokument AF Decom

¹⁰⁵ SAS 2013-007 - IO 4700022287_Skifte_AF DECOM_Meløyvær

¹⁰⁶ SAS 2013-002 - IO 4501115889_Skifte_AF Decom_Kråkvåg fort

¹⁰⁷ SAS 2012-002 - IO 4700012980_Skifte_AF Decom_Kråkvåg fort

¹⁰⁸ Anskaffelsesprotokoll SAS 2013-007_AF Decom_Meløyvær fort

¹⁰⁹ Anskaffelsesprotokoll SAS 2012-002_AF Decom_Kråkvåg fort

¹¹⁰ Avhending Kråkvåg fort - 2011038568-1

¹¹¹ Avgjørelse_aksept AF Decom AS_Kråkvåg fort

¹¹² Prisforespørsel AF Decom_Kråkvåg fort

¹¹³ Rammeinnkjøpsordre 4700012990_tekst i SAP_Kråkvåg

¹¹⁴ FLO.IKT.2007.K.022.Del 1 - Spesielle vilkår.96731

¹¹⁵ FLO.IKT.2007.K.022.Vedlegg A - Alminnelige vilkår for anskaffelser.96732

¹¹⁶ FLO.IKT.2007.K.022.Vedlegg E - BL 5005 Alminnelige vilkår for kostnadskontroll.96737

¹¹⁷ FLO.IKT.2007.K.022.Vedlegg F - Pristilbud fra leverandøren av 10.04.2008.96736

¹¹⁸ AnskaffelsesprotokollFAP2011-002Relacom_20150226075442.629_X

¹¹⁹ AnskaffelsesprotokollFAP2011-010Relacom_20150226075324.801_X

¹²⁰ ANSPRO mot Ramme-IO 4700002971

¹²¹ Prisforespørsel Relacom AS_Kråkvåg fort

¹²² EIRO 06-058-10.11_20150304140210002_del 1

¹²³ EIRO 06-058-010-11 - Vedlegg A_20150304140332573

¹²⁴ EIRO 06-058-010.11 - Vedlegg F_20150304140358429

Anbud/anskaffelser

PwC har ikke, utover tre fakturaer fra Biltunet Voss AS, mottatt dokumentasjon knyttet til anskaffelsene fra selskapet.

Fakturakontroll

PwC har gjennomgått samtlige fakturaer fra Biltunet Voss AS. Gjennomgangen viser at:

- Den første fakturaen gjelder kjøp av tre stykk ATV type Polaris Sportsman 6x6 800EFI TRAC, med registreringsnummer FE3297, FE3296 og FE3295. I tillegg er det kjøpt en tilhenger. Fakturaen er datert 31. mars 2011 med fakturanummer 1499¹²⁵. Kjøpesum per ATV er 128 750 kroner (inkl mva), mens tilhengeren er kjøpt for 27 980 (inkl mva). Innkjøpsordren er vedlagt faktura og underskrevet av [REDACTED] SAS. Navnet til [REDACTED] SAS er i tillegg påført med hånd på forsiden av fakturaen med referanse til bestillingsnummer 4500784424.
- PwC har fra Vegvesenet fått informasjon om at ATVen med registreringsnummer FE3297, FE3296 og FE3295 er registrert på Forsvaret.
- Den andre fakturaen gjelder kjøp av tre stykk ATV av type Polaris Sportsman 6x6 800EFI TRAC, med registreringsnummer FE3301, FE3302 og FE3303. Fakturaen er datert 30. mai 2011 med fakturanummer 441551¹²⁶. Kjøpesum per ATV er 128 750 kroner (inkl mva).). Innkjøpsordren er vedlagt fakturaen og er underskrevet av [REDACTED] SAS. PwC har fra Vegvesenet fått informasjon om at ATVen med registreringsnummer FE3301, FE3302 og FE3303 er solgt. FE 3301 er per 1. november 2013 registrert på Trond Inge Bogstrand. FE3302 er per 1. november 2013 registrert på Lasse Gyltnes. FE3303 er per 1. november 2013 registrert på Alf Harald Antonsen.
- Den tredje fakturaen gjelder kjøp av tre stykk nøkler. Fakturaen er datert 15. november 2012 med fakturanummer 413638¹²⁷. E-post med bestilling av nøkler er vedlagt fakturaen og er sendt fra [REDACTED] SAS den 4. oktober 2012.

9.1.7 Helga og Håkon AS (org nr 997 892 550)

Helga og Håkon AS har ifølge reskontro til regnskapet i LLKA levert tjenester til en verdi av ca 1,5 millioner i 2012 (inklusive merverdiavgift).

I samme periode hadde selskapet, ifølge offisielle regnskaper, en omsetning på ca 1,7 millioner. I 2013 er omsetningen 0 kroner.

Selskapet ble stiftet 23. januar 2012, med forretningsadresse Ankeret Gjesthus, 7152 Kråkvåg, og har bransjekode Utleie av egen eller leid fast eiendom ellers.

Anbud/anskaffelser

PwC har ikke mottatt tilstrekkelig dokumentasjon til å avgjøre om anskaffelsesregelverket har vært fulgt når det gjelder kjøp av tjenester fra Helga og Håkon AS i forbindelse med avhending av fort.

¹²⁵ Biltunet Voss faktura 1499- 2011_SAP IO 4500784424_FI Bilag 5100107773

¹²⁶ Biltunet Voss faktura 441551- 2011_SAP IO 4500817239_FI Bilag 5100126488

¹²⁷ Biltunet Voss faktura 441551- 2011_SAP IO 4500817239_FI Bilag 5100126488

Det er mottatt en utskrift av rammeinnkjøpsordre fra SAP¹²⁸ samt en anskaffelsesprotokoll, SAS 2012-007¹²⁹, som viser at LLKA har bestilt tjenester i forbindelse med riving/avhending av langtidslagret kystartilleristruktur. Innkjøpet har en estimert verdi på 1 365 091,20 kroner (inkl mva) og gjelder kjøp av overnattings- og lagringstjenester. Innkjøpene er begrunnet med nærhet til arbeidsstedet Stor Fosna/Kråkvåg.

Fakturakontroll

Koststedet LLKA har blitt belastet med fire fakturaer fra Helga og Håkon AS:

- Fakturanr 10 med fakturadato 19. juni 2012 og beløp kr 193 528¹³⁰
102 overnattinger helpensjon, 78 rom til redusert pris, samt 1 stk lager og 1 stk verksted
- Fakturanr 13 med fakturadato 10. juli 2012 og beløp kr 566 944¹³¹
335 overnattinger helpensjon, 69 rom til redusert pris, 45 kost, samt 1 stk lager og 1 stk verksted
- Fakturanr 14 med fakturadato 7. august 2012 og beløp kr 334 272¹³²
208 overnattinger helpensjon, 32 rom til redusert pris, 4 middag, samt 1 stk lager og 1 stk verksted
- Fakturanr 15 med fakturadato 12. september 2012 og beløp kr 452 709¹³³
281 overnattinger helpensjon, 55 rom til redusert pris, samt 1 stk lager og 1 stk verksted

Alle fakturaene gjelder fakturering for overnatting, men kun fakturanummer 15 inneholder spesifikasjon av hvor mange netter som er belastet til hvilken dag.

9.2 Vurderinger

Anskaffelser

Etter PwCs vurdering viser anskaffelsesdokumentasjonen som PwC har mottatt at FLO i for liten grad har hatt fokus på etterlevelse av anskaffelsesregelverket i forbindelse med innkjøp av varer og tjenester i tilknytning til avhending av langtidslagret kystartilleri.

Generelt foreligger det få eller ingen spor etter utlysning av arbeider. For PwC har det vært svært vanskelig å sammenstille hvilke anskaffelsesprotokoller som har vært gjeldende for de enkelte transaksjonene i fakturadokumentasjonen. Dette skyldes blant annet at protokollene er usignerte, at det er registrert forskjellige anskaffelser med samme protokollnummer og at det foreligger sammenblanding av navn på fort i en og samme protokoll.

Etter PwCs vurdering kan det i enkelte tilfeller synes som om [REDACTED] SAS har ansett usignerte anskaffelsesprotokoller som aksept av tilbud fra leverandørene. I flere protokoller har [REDACTED] SAS påført tekst om at det er gjort feil i forbindelse med anskaffelsene og at dette er påpekt av Investeringsstaben.

¹²⁸ Rammeinnkjøpsordre 4700012990_tekst i SAP

¹²⁹ SAS 12-007 - IO 4700012990_Helga og Håkon_Kråkvåg fort

¹³⁰ H og H fakt. 10- 2012_SAP IO 4500992022_FI Bilag 5100142914-ref. 4700012990

¹³¹ H og H fakt. 13- 2012_SAP IO 4700012990_FI Bilag 5100163410

¹³² H og H fakt. 14- 2012_SAP IO 4700012990_FI Bilag 5100175803

¹³³ H og H fakt. 15- 2012_SAP IO 4700012990_FI Bilag 5100206762

Videre fremkommer det at FLO har foretatt direkte kjøp av tjenester fra Jarle Haustveit for over 1,6 millioner kroner. Forklaringen fra protokollen om Haustveits kompetanse og militære tilknytning er etter PwCs vurdering irrelevant som begrunnelse for fravikelse av anskaffelsesregelverket og indikerer i stedet en potensiell habilitetsproblematikk som ikke synes påtenkt eller omhandlet i saken.

Fakturakontroll

Etter PwCs vurdering viser gjennomgangen av underliggende dokumentasjon at FLO i liten grad har hatt fokus på kontroll og oppfølging av fakturaer mottatt fra leverandører i forbindelse med innkjøp av arbeidstjenester utført på stasjonære kystartillerifort. Det foreligger således en risiko for at FLO har blitt belastet med kostnader som ikke vedrører avviklingsprosjektene.

Det er i svært liten grad funnet dokumenter som viser hva som er avtalt mellom partene. En leverandør har blant annet belastet FLO for leie av utstyr i forbindelse arbeider på Rauøy fort for ca 2,4 millioner kroner uten at vi har sett en avtale som regulerer dette. I forbindelse med bygging av brygge på samme sted, er det blitt leid inn en underentreprenør og hvor leverandør med avtale med FLO har betinget seg et administrativt påslag på 10 %, ca. 100 000 kroner.

Det er i tillegg funnet en rekke fakturaer som inneholder innkjøp av båtutstyr, verktøy, hjertestartere, kontorrekvisita, fryseskap, plasma-tv, senger og lignende artikler, uten at det på faktura eller annet sted er dokumentert at dette vedrører prosjektet som det er henført til. Videre er det funnet fakturaer for innlevering av avfall på gjenvinningsstasjon i Holmestrand, som er henført til fakturaer i forbindelse med arbeider på Rauøy fort, uten at det er vedlagt en forklaring.

Det er også grunn til å stille spørsmål ved om innleverte timelister fra en av leverandørene reflekterer faktisk arbeidede timer. Dette fordi timelistene som er vedlagt de enkelte fakturaer er påfallende like, med få eller ingen variasjon mellom personene som har utført arbeidet, noe som er svært lite sannsynlig når man tar hensyn til sykdom og andre naturlige typer fravær.

10 CAS Global Ltd

I dette kapitlet har vi sammenfattet våre funn fra bakgrunnsundersøkelsene av CAS Global Ltd (CAS Global). Formålet har vært å kartlegge selskapsstrukturen til CAS Global, identifisere aksjonærer og reelt eierskap (om mulig), samt avdekke eventuelle forretningsetiske røde flagg. Vi gjør oppmerksom på at vi utelukkende har støttet oss på åpne kilder, herunder lokale og globale selskapsregistrene, syndikerte nyhetsdatabaser, og risiko- og etterlevelsesdatabaser. Det vises for øvrig til vår due diligence rapport som kan oversendes FD på forespørsel.

CAS Global er et britisk selskap registrert 4. april 2008 med org.nr 655544. Selskapets tidligere navn var RCI (Nigeria) Ltd (2008), RCI Group Ltd (2009) og Critical Asset Security Ltd (2009). Selskapet opplyser å ha kontorer i Nigeria, Sierra Leone og Ghana. Ifølge selskapets hjemmeside ble CAS Group (CAS) stiftet i 2001. Selskapets registrerte adresse er Canada House 272 Field End Roa, Ruislip, Middlesex, HA4 9NA, UK. Dette er en postboksadresse for et hundretalls andre selskaper, herunder en rekke selskaper knyttet til CAS Global.

CAS Global har besøksadresse Apps Court, Hurst Road, Walton on Thames, Surrey KT12 2EG. Det er denne adressen som er oppført i kontrakten med FLO. Apps Court er en privateid fritidseiendom hvor det er registrert en rekke selskaper knyttet til [REDACTED] familien som står bak CAS Global. Denne gården er omtalt av Dagbladet i en rekke artikler.

CAS Global hadde ifølge UK Companies House en eierandel på 31,58 % i sikkerhetsselskapet First Nautico Logistic Ltd i Nigeria. Våre lokale undersøkelser hos Corporate Affairs Commission (CAC) har ikke identifisert selskapet. Dette kan enten være fordi CAC ikke klarte å identifisere organisasjonsnummer eller fordi selskapet ikke er registrert i Nigeria. Undersøkelser i globale selskapsregistre har heller ikke identifisert selskapet. De mange andre selskapene som kan knyttes til CAS Global er nærmere omtalt i vår due diligence rapport.

10.1 Registrerte aksjonærer

I følge UK Companies House har CAS Global har en registrert aksjekapital på GBP 1 140 fordelt på følgende personer:

Navn	Aksjer (detaljer)	Ant.	Pr. aksje (GBP)	Kapital (GBP)
[REDACTED]	171 Ordinary GBP 1.00	171	1.00	171.00
[REDACTED]	57 Ordinary GBP 1.00	57	1.00	57.00
[REDACTED]	57 Ordinary GBP 1.00	57	1.00	57.00
[REDACTED]	855 Ordinary GBP 1.00	855	1.00	855.00

Ifølge det britiske selskapsregisteret er [REDACTED] majoritetsaksjonær i CAS Global med 75 % av aksjekapitalen. Øvrige registrerte aksjonærer er [REDACTED], [REDACTED] og [REDACTED].

10.1.1 [REDACTED] (aksjonær)

[REDACTED] er britisk statsborger født i 1949 med adresse i Surrey. [REDACTED] er registrert som styremedlem i CAS Global hvor [REDACTED] (kone) er anført som sekretær. Disse posisjonene var tidligere registrert på hhv. [REDACTED] og [REDACTED]. [REDACTED] er registrert med roller

i en rekke andre selskapet som kan knyttes til CAS Global og Apps Court mfl. Informasjon tyder på at det var [redacted] som ble pågrepet av britisk politi i den pågående korrupsjonsetterforskningen.

10.1.2 [redacted] (aksjonær)

[redacted] er registrert som nest største aksjonær i CAS Global. Undersøkelsene har ikke bekreftet identiteten til [redacted] i CAS Global, men vi har avdekket at den profilerte nigerianske advokaten [redacted] er [redacted] det nigerianske selskapet Nexus Alliance Ltd. Nexus Alliance Ltd er identisk med selskapet «Nexus Alliance» som CAS Global har oppgitt som samarbeidspartner. Dette tyder på at advokaten [redacted] er samme person som aksjonæren [redacted]. I så tilfelle er det relevant å trekke frem at [redacted] synes å ha tette bånd til nigerianske myndigheter. [redacted] har representert staten Nigeria og president Goodluck Jonathan i flere profilerte rettssaker, herunder:

- I et søksmål (2015) for å hindre presidenten å stille til gjenvalg
- I et søksmål (2014) fremmet av den tidligere sentralbanksjefen Mallam Lamido Sanusi som var anklaget for underslag av statlige oljeinntekter og terrorfinansiering.
- I et søksmål mot fremmet av Nigeria LNG mot den nigerianske justisministeren og GWVSL. Bakgrunnen var anklager om at GWVSL ikke etterlevde en rettslig kjennelse som forhindret NIMASA å pålegge Nigeria LNG fraktkostnader. Ifølge nyhetsartikler skal GWVSL i den forbindelse ha opprettet en blokada som hindret selskapets fraktskipene til Nigeria LNG tilgang til naturgassanlegget på Bonny Island.
- Som forsvarsadvokat til President Jonathan etter påstander om valgjuks
- I søksmål fra ECOWAS for brudd på menneskerettighetene.

10.1.3 [redacted] (aksjonær)

[redacted] er britisk statsborger født i 1969. [redacted] er aksjonær i CAS Global og grunnlegger av regnskapsbyrået Diverset Ltd som også er regnskapsfører for CAS Global. [redacted] er registrert med roller i flere andre selskaper knyttet til [redacted] familien og CAS Global, samt en rekke andre selskaper som tilsynelatende har postboksadresse på Canada House adressen.

10.1.4 [redacted] (aksjonær)

Vi har ikke identifisert persondetaljer til [redacted], men vi har funnet person ved navn [redacted] med oppgitt posisjon «Director OEM & Systems» i CAS Global. Vi har identifisert [redacted] med rolle i et oppløst selskap (2013) ved navn CAS Guardnet Ltd registrert på Canada House adressen. I den anledning har vi funnet at selskapet Craig Associates Ltd, som er knyttet til regnskapsfører [redacted], også hadde en rolle i CAS Guardnet Ltd. Vi har videre identifisert [redacted] som tidligere styremedlem i CAS Africa Ltd (juni 2009 – november 2011)

10.1.5 [redacted] (ikke aksjonær)

[redacted] er oppført som kontaktperson i kontrakten med FLO. [redacted] er britisk statsborger født 1971. Britiske selskapsregisteret viser at [redacted] ikke er fast ansatt eller innehar styreverv i CAS Global. [redacted] driver imidlertid selskapet Izax Offshore Ltd som er registrert på samme adresse som CAS Global (Canada House). [redacted]-familien er også tilknyttet Izax Offshore Ltd.

10.2 Finansiell situasjon

CAS Global scorer lavest på kredittvurderingen til det britiske selskapsregisteret. Årsregnskapene viser negativ egenkapital for årene 2012 og 2013. Hele gjelden på over GBP 1 million i 2013 var kortsiktig.

Post	2012	2013	Valuta
Eiendeler	78 951	956 426	GBP
Gjeld	145 316	1 101 095	GBP
Egenkapital	(66 365)	(144 669)	GBP

Selskapets regnskapsfører er Diverset Limited, et selskap med samme registrerte adresse om CAS Global (Canada House). Diverset Limited har åtte ansatte og drives av en statsautorisert revisor ved navn [REDACTED], som også er aksjonær i CAS Global.

10.3 Om transaksjonene KNM Horten og MTB fartøyene

E-post som PwC har mottatt fra Forsvaret viser at CAS Global Ltd i april 2013 sendte e-post til [REDACTED] SAS om at finansiering var underveis.¹³⁴ I e-posten, med emne "Fw: Original Swift telex LC for unconfirmed LC - Global West Vessel Specialist" er korrespondanse mellom CAS Global, [REDACTED] og Skye Bank inntatt. Det fremgår av korrespondansen at det var Global West Vessel Specialist Limited (GWVSL) som fikk utstedt bankgarantien (Letter of Credit) fra Skye Bank Plc i Nigeria i 2013. CAS Global stod oppført som mottaker av pengene på bankgarantien (beneficiary).

I bankgarantiens punkt om Description of goods" står det "MV Horten-Multi functional supply vessel..." Videre er "Horten Shipyard Port" oppført som "Port of loading" og "Tincan Port, Lagos" som "Port of Dischrge/Airport of Dest".

Det er således GWVSL som skaffet til veie kapital for kjøpet av KNM Horten. Det bemerkes i denne sammenheng at den finansielle stillingen til CAS Global var svak, jfr. 8.2 ovenfor.

E-post korrespondanse¹³⁵ viser at det var «client» av CAS Global som skulle overføre pengene for kjøpet av MTB'ene. «Klientene» ønsket i henhold til nevnte korrespondanse å overføre totalbeløpet for alle seks fartøyene inkludert arbeid (10 millioner USD). [REDACTED] SAS og [REDACTED] var del av denne e-post korrespondansen og må således ha vært kjent med at pengene for MTB'ene skulle overføres fra «client» av CAS Global. Presseuttalelser fra NIMASA (desember 2014) fremholder at det var NIMASA som stod bak kjøpet i samarbeid med GWVSL, og at fartøyene i dag tilhører NIMASA.^{136 137}

10.4 Global West Vessel Specialist Limited (GWVSL)

Vi har ikke registrert krysseierskap mellom CAS Global og GWVSL basert på undersøkelser i det lokale selskapsregistret i Nigeria. Chief Government Ekpemuplo (Tompolo) er ikke blant de registrerte aksjonærene, men vi understreker at registrerte aksjonærer ikke gir sikker informasjon om de reelle eierforholdene. Vi observerer også at de registrerte eieropplysningene er usikre og/eller utdaterte, bl.a. fordi

¹³⁴ E-post av 2. april 2013 fra [REDACTED] til [REDACTED] SAS med emne: Fw: ORIGINAL SWIFT TELEX LC FOR UNCONFIRMED LC- GLOBAL WEST VESSEL SPECIALIST

¹³⁵ E-post av 8. mars 2012 fra [REDACTED] i CAS Global til [REDACTED] SAS (kopi [REDACTED] SAS [REDACTED])

¹³⁶ <http://allafrica.com/stories/201412190764.html>

¹³⁷ <http://shippingposition.com.ng/topics/Ziakede%20Akpobolokemi>

hovedaksjonær Romeo Itima, som ble drept i en GWVSL operasjon i 2012, fremdeles står oppført med en eierandel på 40 % i selskapet. Vi er heller ikke kjent med hvem som står bak eierandelen til et fond (10%).

10.5 Sanksjoner og knytninger til politisk eksponerte personer

Undersøkelsene har vist at verken CAS Global eller noen av de relaterte selskapene og/eller individene innenfor omfanget av vårt oppdrag er omfattet av nasjonale eller internasjonale sanksjoner. Ingen av de britiske eierne, styremedlemmene eller ansatte er registrert med knytninger til politisk eksponerte personer. Imidlertid har vi avdekket politisk koblinger knyttet til advokaten [REDACTED] i Nigeria og identifisert flere personer i GWVSL med koblinger til politisk eksponerte personer og/eller myndighetene.

10.6 Tvistemål og negativ presse

Vi har ikke avdekket tidligere korrupsjonssaker eller annen negativ presse på personene med roller i CAS Global. Vi har funnet en avvist tvistesak knyttet til CAS Global og en tvistesak knyttet til [REDACTED], men vi har ikke detaljene i disse sakene per i dag.

Vedlegg

1. E-post av 26. januar 2015 fra Advokatfirmaet Elden vedr. PwCs anmodning om intervju med [REDACTED] SAS
2. E-post av 6. februar 2015 fra Brækhus Dege Advokatfirma vedr. PwCs anmodning om møte med NMA
3. E-post av 29. januar 2015 fra ambassadør Ree til [REDACTED] OMAK
4. E-post av 16. januar 2015 fra PwC til OMAK
5. Informasjon fra Proff-Forvalt 17. mars 2015
6. Kontrakt FAP-2007-001
7. Kontrakt FAP-2010-006
8. Evalueringsmatrise FAP-2010-006
9. Kontrakt FAP-2010-034
10. Rammeavtale SAP-nr: 4600000957 av mai 2013
11. Anskaffelsesprotokoll meglertjenester KNM Tyr
12. Se Kontrakt FAP-2007-001, vedleggets side 1
13. Se Kontrakt FAP-2007-001, vedleggets side 29,
14. Se FAP-2007-001 Vedlegg A pkt. 2
15. Se FAP-2007-001 Vedlegg B pkt. 2
16. Se FAP-2007-001 Vedlegg A pkt. 1 andre avsnitt
17. Se Oppsigelse FAP 2007-001
18. Se FAP-2010-006 Vedlegg A pkt. 2
19. Se FAP-2010-006 Vedlegg B pkt. 3
20. Forespørsel bistand salg KNM Horten
21. Tildeling NMA bistand salg KNM Horten
22. Avtale 1 NMA salg KNM Horten
23. Kontrakt FAP-2010-034 salg KNM Horten
24. Internt notat FLO, KNM Horten
25. Forliksavtaleavtale NMA vedr. KNM Horten
26. Innstilling auksjonstjenester 2013
27. Kontrakt KV Titran, usignert kontrakt
28. Kontrakt KV Titran meglertjenester
29. Anskaffelsesprotokoll meglertjenester KNM Tyr
30. Tildeling meglertjenester KNM Tyr
31. NMA-fakt 1456 annonsering mv KNM Horten
32. NMA-fakt 1457 annonsering mv MTB
33. LLKA inntekter 2013
34. LLKA inntekter 2014
35. Bilagsserie i SAP
36. Salg ATV_Lasse Gyltnes_november 2013_12031
37. Salg ATV_Alf Harald Antonsen_november 2013_12030
38. Salg ATV_Trond Inge Bogstrand_november 2013_12029
39. Se egen omtale av Biltunet Voss AS
40. Registreringsnummer FE3302
41. Registreringsnummer FE3303

42. Registreringsnummer FE 3301
43. Salg ATV_Ragnar Olsen_31. oktober 2013_12037
44. Salg ATV_Bjørn Lühr_november 2013_12034
45. Salg ATV_Kjell Olav Jørgensen_15. april 2014_12029
46. Salg ATV_Rune Bråten_10. mars 2014_1800003369
47. FE3328_ATV_Tønsberg Forsvarsforening_12041
48. Salg diverse utstyr_Alfa Nordic_Nes Fort Lødingen_2011_1766
49. Salg ATV_Tek Bil AS_15. mai 2014
50. Plan og aktiviteter forbundet med gjennomføring av utfasing, demilitarisering og avhending av langtidslagrede stasjonære kystartillerifort
51. Årsregnskap 2011 Vestfold Betongsaging AS
52. Årsregnskap 2012 Vestfold Betongsaging AS
53. http://w2.brreg.no/kunngjoring/hent_en.jsp?kid=20140000027635&sokeverdi=975988724
54. http://w2.brreg.no/kunngjoring/hent_en.jsp?kid=20140000027637&sokeverdi=975988724
55. http://w2.brreg.no/kunngjoring/hent_en.jsp?kid=20140000039497&sokeverdi=913239407
56. Anskaffelsesprotokoll Rauøy_Vestfold Betong_Avhending_Rauøy Fort
57. FAP 11-012 - IO 4700005821_Vestfold Betongsaging AS
58. Prisforespørsel Vestfold Betong
59. Vedlegg anskaffelsesprotokoll Vestfold Betong
60. FAP 11-012 - IO 4500947529_Vestfold Betongsaging AS
61. FAP 11-009 - IO 4700002765_Vestfold Betongsaging
62. Anskaffelsesprotokoll Rauøy_Vestfold Betong_Avhending_Rauøy Fort
63. FAP 11-012 - IO 4500947529_Vestfold Betongsaging AS
64. Vestfold Betongsaging_Tilbud Rydding av materiell Kråkvåg Fort – Trondheim
65. Vestfold Betongsaging_Avgjørelseprisforespørsel_20150226072535.297_X
66. Avgjørelse_aksept Vestfold Betongsaging AS
67. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7151
68. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7152
69. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7184
70. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7258
71. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7278
72. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7381
73. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7235
74. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7257
75. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7232
76. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7233
77. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7253
78. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7254
79. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7282
80. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7182
81. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7206
82. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7237
83. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7281
84. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7340
85. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7342
86. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7299

87. Vestfold Betongsaging AS_faktura_7205
88. Eksempel Vestfold Betongsaging AS_faktura 7299
89. Vestfold Betongsaging AS_faktura 7187/7259/7157
90. Vestfold Betongsaging AS_faktura 7155
91. Eksempel Vestfold Betongsaging AS_faktura 7205
92. Eksempel Vestfold Betongsaging AS_faktura 7154
93. Eksempel Vestfold Betongsaging AS_faktura 7283
94. Prisforespørsel Jarle Haustveit
95. Avgjørelse Haustveit
96. Anskaffelsesprotokoll_FAP_10-024LLKAHaustveit_20150224132544 669_X
97. 1_Jarle Haustveit_faktura_Storfosna
98. 2_(2011)_Jarle Haustveit_faktura_Lyngøya
99. 3_(2011)_Jarle Haustveit_faktura_Kråkvåg
100. 3_Jarle Haustveit_faktura_De Naue
101. 6_Jarle Haustveit_faktura_Visterøy
102. 7_2011)_Jarle Haustveit_faktura_Storfosna
103. 7_Jarle Haustveit_faktura_Korsnes
104. Signert avtaledokument AF Decom
105. SAS 2013-007 - IO 4700022287_Skifte_AF DECOM_Meløyvær
106. SAS 2013-002 - IO 4501115889_Skifte_AF Decom_Kråkvåg fort
107. SAS 2012-002 - IO 4700012980_Skifte_AF Decom_Kråkvåg fort
108. Anskaffelsesprotokoll_SAS 2013-007_AF Decom_Meløyvær fort
109. Anskaffelsesprotokoll SAS 2012-002_AF Decom_Kråkvåg fort
110. Avhending Kråkvåg fort - 2011038568-1
111. Avgjørelse_aksept AF Decom AS_Kråkvåg fort
112. Prisforespørsel AF Decom_Kråkvåg fort
113. Rammeinnkjøpsordre 4700012990_tekst i SAP_Kråkvåg
114. FLO.IKT.2007.K.022.Del 1 - Spesielle vilkår.96731
115. FLO.IKT.2007.K.022.Vedlegg A - Alminnelige vilkår for anskaffelser.96732
116. FLO.IKT.2007.K.022.Vedlegg E - BL 5005 Alminnelige vilkår for kostnadskontroll.96737
117. FLO.IKT.2007.K.022.Vedlegg F - Pristilbud fra leverandøren av 10.04.2008.96736
118. AnskaffelsesprotokollFAP2011-002Relacom_20150226075442.629_X
119. AnskaffelsesprotokollFAP2011-010Relacom_20150226075324.801_X
120. ANSPRO mot Ramme-IO 4700002971
121. Prisforespørsel Relacom AS_Kråkvåg fort
122. EIRO 06-058-10.11_20150304140210002_del 1
123. EIRO 06-058-010-11 - Vedlegg A_20150304140332573
124. EIRO 06-058-010.11 - Vedlegg F_20150304140358429
125. Biltunet Voss faktura 1499- 2011_SAP IO 4500784424_FI Bilag 5100107773
126. Biltunet Voss faktura 441551- 2011_SAP IO 4500817239_FI Bilag 5100126488
127. Biltunet Voss faktura 441551- 2011_SAP IO 4500817239_FI Bilag 5100126488
128. Rammeinnkjøpsordre 4700012990_tekst i SAP
129. SAS 12-007 - IO 4700012990_Helga og Håkon_Kråkvåg fort
130. H og H fakt. 10- 2012_SAP IO 4500992022_FI Bilag 5100142914-ref. 4700012990
131. H og H fakt. 13- 2012_SAP IO 4700012990_FI Bilag 5100163410
132. H og H fakt. 14- 2012_SAP IO 4700012990_FI Bilag 5100175803

133. H og H fakt. 15- 2012_SAP IO 4700012990_FI Bilag 5100206762

134. E-post av 2. april 2013 fra [REDACTED] til [REDACTED] SAS] med emne: Fw: ORIGINAL SWIFT
TELEX LC FOR UNCONFIRMED LC- GLOBAL WEST VESSEL SPECIALIST

135. E-post av 8. mars 2012 fra [REDACTED] i CAS Global til [REDACTED] SAS] (kopi [REDACTED]
SAS [REDACTED])

136. <http://allafrica.com/stories/201412190764.html>

137. <http://shippingposition.com.ng/topics/Ziakede%20Akpobolokemi>

